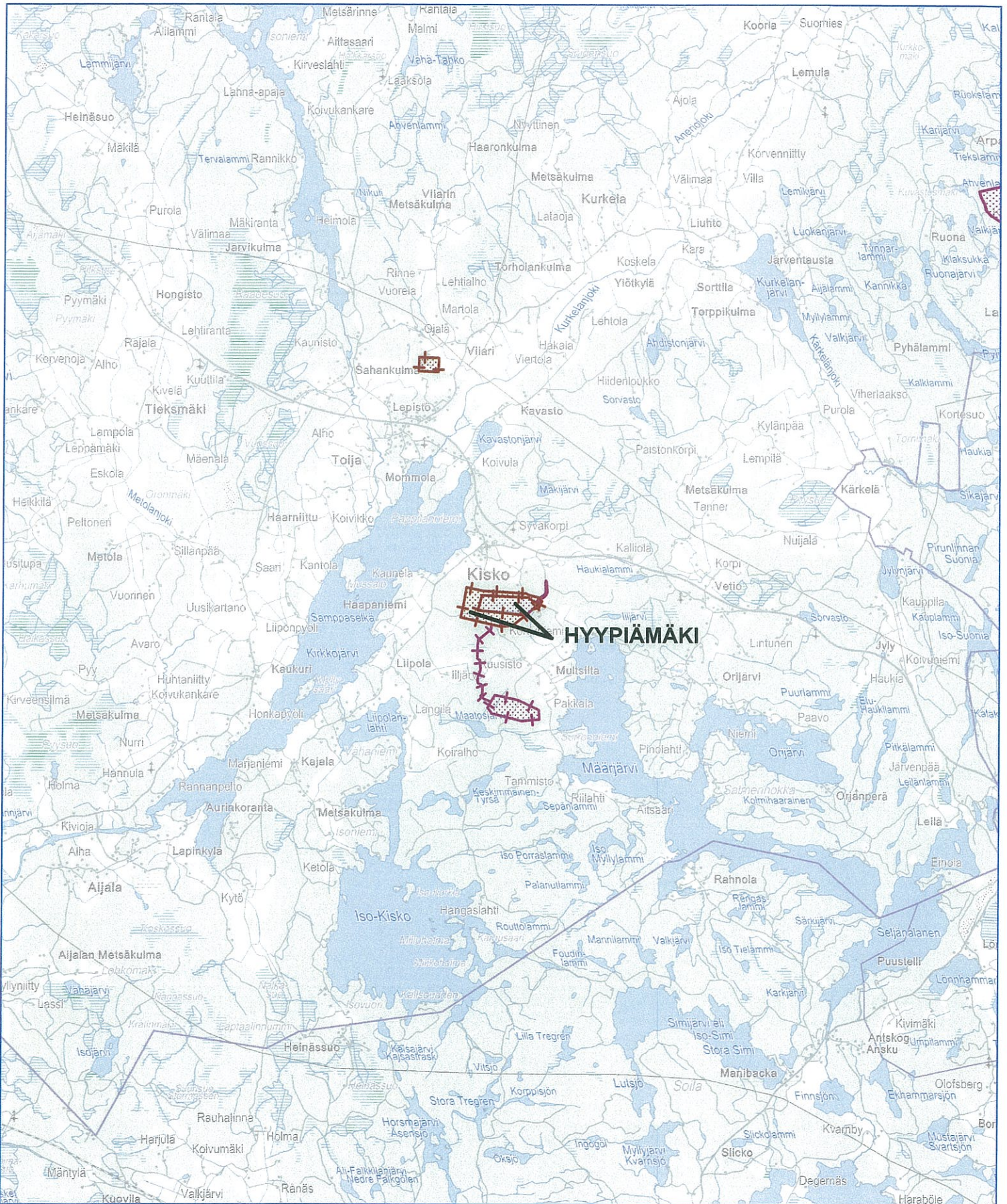

Kaivospiirin kartta

HYYPIÄMÄKI -KAIVOSPIIRI

Käyttösuunnitelmapaketti

Annetut lausunnot ja mielipiteet

Kaupunginhallitus	§ 35	20.01.2014
Kaupunginhallitus	§ 50	03.02.2014

Lausunto, Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemus, Hyypiänmäen Kaivos, Kisko

3157/11.03.07.00/2013

Kaupunginhallitus 20.01.2014 § 35

Valmistelijat; maankäyttöinsinööri Hannu Koisti, hannu.koisti@salo.fi, 02-7785110 ja kehysalueyksikön päällikkö, kaavoitusinsinööri Timo Alhoke, timo.alhoke@salo.fi, 02-7785113.

Kaupunginhallituksen lausunto on valmisteltu kaupunkisuunnitteluosastolla.

Hankkeen lupatunnus on KL 2013:0004.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Salon kaupungin lausuntoa Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemuksesta koskien Hyypiänmäen kaivoksen kaivospiirin käyttöalueen laajentamista ja apualueen supistamista. Hakemuksessa on kysymys kaivosalueen laajentamisesta, joka tässä tarkoittaa nykyisen kaivospiirin käyttöalueen laajentamista ja muuttamista kaivosalueeksi. Hakemus on tullut vireille 9.10.2013.

Merkitään, että Salon rakennus- ja ympäristölautakunta antaa erillisen lausuntonsa Salon Mineraali Oy:n kaivospiirihakemuksesta kokouksessaan 22.1.2014.

Yhteenveto kaivoshankkeesta ja lupahakemuksesta

Lausuntopyynnön tueksi Tukes on laatinut hakemuksesta ja hankkeesta yhteenvedon (pvm. 9.12.2013), josta seuraavassa lyhennelmä.

Hyypiänmäen kaivospiiri sijaitsee Kiskossa Haapaniemen ja Kirkonkylän kylissä. Kaivospiirin alueella toimii Hyypiänmäen kaivos (Kaivos Nro 6804). Laajennuksen (40,4 ha) myötä kaivospiirin uusi pinta-ala tulisi olemaan 68,2 ha, joka siis tultaisiin myöntämään kaivoslain (621/2011) tarkoittamaksi kaivosalueeksi. Hyypiänmäen kaivospiiri koostuisi kaivosalueesta (68,2 ha) ja apualueesta (1,01 ha), ollen muutosten jälkeen yhteensä 69,21 ha. Kaivospiiri muodostuu 13 eri tilan alueista, joista tiloista yksi on yhteiskäyttöaluetta. Apualue muodostuu 4 tilan alueista, joista kaupungin omistuksessa on yksi (0,26 ha, tilasta Viikari, 734-751-3-112). Laajennusalueen suurimmat maankäyttömuodot tulevat olemaan läjitysalueet sivukivelle, avolouhoksen laajennus alueen itäosassa ja selkeytsallas.

Louhoksen toiminta-ajaksi on arvioitu n. 15 v, jonka aikana sivukiveä louhitaan n. 4,1 Mt ja malmia n. 2,4 Mt. Vuosittainen malmin louhintamäärä on keskimäärin 150 000 t/a ja enimmillään n. 250 000 t/a. Sivukiveä louhitaan 2 000 – 40 000 t/a. Tällä hetkellä alueella on kaksi erillistä louhosta. Uuden suunnitelman mukaan louhos (8,6 ha) toteutetaan yhtenä n. 800-900 m pitkänä ja n. 80-110 m leveänä avolouhoksena. Louhinta suoritetaan pengerialueella, jossa tasojen korkeus on 20 m.

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35
§ 50

20.01.2014
03.02.2014

Louhinta ulotetaan alimmillaan tasolle -5, jolloin kaivosvyödyksiksi muodostuu enimmillään 67 m, koska alkuperäinen maanpinta vaihtelee tasolla + 44...62. Louhinta aloitetaan alueen itäosasta.

Louhittavasta sivukivestä sijoitetaan takaisin louhokseen n. 515 000 m³ alkaen vuodesta 2019. Hyötykäyttöön sivukiveä murskataan kaivosalueella n. 10 000...20 000 t/a, (max. 100 000 t/a). Laajennuksen myötä varatuille sivukivialueille voidaan sijoittaa lähes 2,3 Mm³ sivukiveä.

Louhoksen kuivatusvedet johdetaan n. 0,4 ha:n laajuisen selkeytysaltaan kautta Määrjärveen johtaviin ojiin. Altaan virtaaman säätämisessä käytetään purkuputkea, jonka halkaisija on 0,4 m:ä, ja jonka suunniteltu virtaama olisi n. 170 l/s. Altaan mitoituksessa on huomioitu hienon hiedan laskeutuminen ja rankkasateen aiheuttama virtaama, mikä on myös mitoitettava tekijä altaalle. Puhtaita pintavesiä ohjataan selkeytysaltaan ohi poisto-ojitukseen.

Liikenne kaivosalueelta johdetaan "suoraan" Hyypiänmäentietä pitkin seututielle 186 (Kiskontie) ja edelleen vaihtoehtoisia reittejä käyttäen kaivosmineraali (kalsiitti) kuljetetaan jalostettavaksi yhtiön Förbyssa sijaitsevalle tehdaslaitokselle. Liikennettä lisää hyötykäyttöön markkinoitava sivukivimurske.

Hankkeen toteutuminen tulee aiheuttamaan tielinjauksen muutoksia yksityistiestöllä (Multasillan- ja Määrjärventie). Muutokset on esitetty käyttösuunnitelmassa.

Kaivostoiminnan loputtua alue maisemoidaan lopullisesti. Avolouhos tulee täyttymään vedellä jolloin louhokseen sijoitettava sivukivi peittyy. Sivukivet, joille ei ole osoitettavissa hyötykäyttöä maisemoidaan suunnitelmassa esitetyille sivukivialueille muotoillen ja maisemoiden alueelta saatavalla n. 0,5 m:ä paksulla pintamaa- kerroksella. Mahdollisuuksien mukaan maisemointi aloitetaan jo toiminnan aikana.

Kaivosviranomaisen vaatii toimijalta vakuuden kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamiseksi. Vakuus määrätään erikseen annettavalla päätöksellä. Sivukiven läjitysalueet kuuluvat ympäristövakuuden piiriin. Kaivosviranomaisen tulee myös antaa erillisellä päätöksellä kaivospiirille määräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi. Mainitut päätökset annetaan viimeistään 30.6.2014 mennessä.

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on myöntänyt Hyypiänmäen kaivokselle ympäristöluvan 19.1.2007 (Dnro LSY-2005-Y-30). Ympäristölupapäätöksen lupamääräyksiä on tarkistettu viimeksi 13.6.2013 (Nnro ESAVI/316/04.08/2012). Kaivoksen toiminta jatkuu tällä hetkellä voimassa olevan ympäristöluvan ehtojen mukaisesti. Ympäristölupa tullaan päivittämään vastaamaan laajennettua kaivosaluetta.

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35 20.01.2014
§ 50 03.02.2014

Hakemusta ratkaistaessa huomioon otettavat asiat

Kaivosluvan haltijan on haettava kaivosluvan muuttamista, jos kaivosalue tai sen apualue ei enää ole kaivoslain 19 §:ssä tarkoitetulla tavalla välttämätön taikka siinä tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, KL 69 §. Luvan muuttamista koskevaan hakemukseen sovelletaan, mitä lupahakemuksesta säädetään 34 §:ssä.

Kaivoslain 19 §:n perusteella kaivosalueen on oltava yhtenäinen alue ja suuruudeltaan ja muodoltaan sellainen, että turvallisuutta, kaivostoiminnan sijoittamista ja kaivostekniikkaa koskevat vaatimukset täyttyvät. Kaivosalue ei saa olla suurempi kuin mitä kaivostoiminta välttämättä edellyttää huomioiden esiintymän laatu ja laajuus. Kaivoksen apualueeksi voidaan määrätä toiminnan kannalta välttämätön viereinen alue, joka on tarpeen tietä, voima- ja vesihuoltojohtoa, vesienkäsittelyä tms. varten. Kaivostoiminta on suunniteltava muutenkin siten, että siitä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleistä tai yksityistä haittaa.

Kaivoslain 34 §:n perusteella lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys mm. seuraavista asioista: 2) Selvitys hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta sekä aluetta koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta. 3) Selvitys niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea. 5) Selvitys toimintaa koskevista suunnitelmista. 6) Selvitys toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista, ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus. 7) Selvitys toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä.

Lain 34 §:ssä esitetyt selvitystarpeet vastaavat monilta osin aiemman kaivoslain (KL 1965/503) tarkoittamia valtauksen esteitä eli ns. esteettömyyslausuntoa.

Alueen kaavoitustilanne ja muu maankäyttö

Salon seudun maakuntakaavassa valtausalue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Maakuntakaavaan rajattu kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeän alueen rajaus on osittain päällekkäinen tai ainakin sivuava kaivosalueen laajennusosan pohjoisrajan kanssa. Kaivosalueen länsipuolella oleva Hyypiänmäen arvokkaan kallioalueen rajaus (ge) on n. 200 m:n etäisyydellä ja kirkonkylän pohjavesialueen rajaus (pv) on lähimmillään n. 50 m:n etäisyydellä kaivosalueesta.

Kaivosalueella (rajattu kaivos- ja apualue) ei ole voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis- tai asemakaavoja. Kiskon oikeusvaikutteinen rantayleiskaava (M-alue) ulottuu Hyypiänmäen länsi-/luoteisreunalle sivuten kaivosalueen laajennusosaa sen luoteiskulmauksessa, kaakkoispuolella etäisyys yleiskaavan rajaan on n. 500 m. Kirkonkylän-Toijan asemakaava-alueen raja (hyv. 31.7.1969) on n. 350 m:n etäisyydellä kaivosalueen pohjoispuolella. Kaavamerkintänä ao. kohdassa on maatalousalue (M).

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35
§ 50

20.01.2014
03.02.2014

Kiskon kunnanvaltuuston 16.12.1996 hyväksymän oikeusvaikutuksettoman osayleiskaavan raja on lähimmillään n. 50 m:n etäisyydellä kaivosalueen luoteispuolella. Kaavamerkintänä mainitussa kohdassa on maa- ja metsätalousvaltainen alue (M). Lisäksi kaavaan on rajattu osin kaava-alueen ulkopuolellekin Kirkonkylän pohjavesialue merkinnällä pv.

Lähimmät pysyvään asumiseen käytettävät asuinrakennukset ovat n. 150 m:n etäisyydellä pohjoiseen, n. 350 m itään ja n. 450 m länteen kaivosalueen laajennuksen rajasta lukien. Lähimmät loma-asunnot ovat n. 70 m:ä itään, n.150 pohjoiseen, 170 m etelään ja n. 450 m länteen kaivosalueen laajennuksen rajasta lukien.

Lähimmän pohjavesialueen (kirkonkylä, 1 lk.) eteläraja on lähimmillään n. 50 m pohjoiseen laajennuksen rajasta lukien. Pohjavesialueella on mm. seurakunnan vedenottamo, n. 300 m:n etäisyydellä kaivosalueesta. Aiemmin alueella on ollut myös kunnallinen Kiskon Kirkonkylän vedenottamo, joka on nyt poistunut käytöstä

Edellä mainittujen suojelukohdevarauksien lisäksi mainitaan, että kirkonkylän rakennusryhmä kuuluu valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuri- ympäristöjen kohteisiin, aluerajauksen eteläraja n. 150 m kaivosalueesta pohjoiseen (RKY 2009-kohde). Kiskon kirkko ja hautausmaa-alueet ovat n. 700 m:n etäisyydellä.

Kaivosalueella tai sen läheisyydessä ei ole lentokenttää, rautatietä tai kanavaa. Alueella on Fortum Oyj:n ilmeisesti 20 kV:n korkeajännitejohtoja. Lähialueen tiestönä ovat yksityistiet. Suunnitellun kaivosalueen laajennuksen alueelle jää kaksi järjestäytyntä yksityistiekuntaa. Tiet ovat välttämättömiä mm. pysyvän ja loma-asumisen pääsyteinä. Suunnitelmassa tosin esitetään ao. teiden siirtoa siten, että tiealueet jäävät kaivosalueen ulkopuolelle, eikä niitä ole tarkoitus käyttää kaivosliikenteessä.

Mainitaan, että Hyypiänmäen kaivoksen lähialueella on muutakin toiminnassa tai suunnitteilla olevaa kiviaineksen hyödyntämiseen liittyvää yritystoimintaa. Hyypiänmäen kaivoksen eteläpuolella on vireillä Lesel Oy:n Kalkkisillan kaivospiirihakemus. Itäpuolella on vireillä Nordkalk Oy:n Suvisilta -niminen valtaushakemus. Hankkeet tähtäävät kalkkikiven hyödyntämiseen. Koillis-puolella on toiminnassa oleva maa-aineslupaan perustuva Lääninkuljetus Oy:n kivilouhimo ja murskausasema. Mainitun ottoalueen jatkeena on vielä yksityishenkilölle myönnetty maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamiseen, aluetta ei vielä toistaiseksi ole avattu.

Edellä olevaan selvitykseen tukeutuen lausutaan vielä seuraavaa:

Kaivoslupahakemus tarkoittaa olemassa olevan kaivostoiminnan toimintaedellytysten parantamista ja myös toiminnan tehostamista. Voitaneen arvioida, että varsinainen malmi olisi pääpiirtein louhittavissa nykyisen kaivospiirin alueelta. Kaivosalueen ilmeisin laajennustarve johtuneekin louhinnan ohessa irrotettavasta suurehkoista määrästä sivukiveä, jota on tarkoitus varastoida ja loppusijoittaa kaivosalueella. Tarpeettoman suuren kaivosalueen muodostumisen estämiseksi tulisi

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35
§ 50

20.01.2014
03.02.2014

toiminta kuitenkin suunnitella siten, että sivukiven muodostuminen minimoituisi ja toisaalta sen markkinointi hyötykäyttöön tehostuisi.

Maankäytöllisesti tarkastellen hanke ei ole selkeässä ristiriidassa kaavoitukseen nähden, joten sillä perusteella arvioiden suunnitellun toiminnan voidaan katsoa soveltuvan alueelle. Hyypiänmäen kaivos sijaitsee myös alueella, jonka kiviaineksella on tavanomaista kiviainesta selvästi parempaa käyttöarvoa teollisessa toiminnassa.

Pysyvän ja loma-asumisen läheisyydestä johtuen kaivostoiminta voi heikentää merkittävästi asumisviihtyvyyttä alueella, joten toiminnan vaikutus asumisympäristöön tulee huolellisesti arvioida myös maanomistajien näkökulmasta. Valtioneuvoston asetus (800/2010) kivilouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristön suojelusta on tarkoitettu ohjaamaan ja sovittamaan yhteen asumista ja yleensä eri maankäytön muotoja suhteessa teolliseen kiviainekäsittelyyn. Mainitun asetuksen vaatimuksia tulisi ainakin soveltuvin osin huomioida Hyypiänmäen kaivostoimintaan liittyvässä kaivoslupa-asiassa ja edelleen tulevassa ympäristölupakäsittelyssä.

Yksittäisenä kaivoshankkeena Hyypiänmäen kaivosta ei voida pitää vielä kovin laajamittaisena hankkeena. Useamman kaivoshankkeen keskittyminen lähelle toisiaan ja niiden toimintojen tehostaminen saattaa kuitenkin johtaa tilanteeseen, jossa on ryhdyttävä perusteellisesti arvioimaan ympäristövaikutuksia alueella.

Liikennejärjestelyt Hyypiänmäen kaivoksen osalta perustuvat ns. "omaan tieyhteyteen ja liittymään" seututielle. Liikenteellisestikin kaivostoiminnasta on aiheutumassa kuitenkin merkittävä tekijä, kun tarkastellaan kokonaisvaltaisesti Kiskon kirkonkylään ja sen tuntumaan kohdistuvia erityisesti raskaan liikenteen liikennevirtoja, vrt. toimintojen keskittyminen ja tehostuminen sekä muut toimijat (kuten Lesel Oy, Läänin Kuljetus Oy ja Nordkaik Oy). Ilman kokonaisvaltaista tieverkkosuunnitelmaa liikenteellisenä uhkana on koko kirkonkylän tiestöä sattumanvaraisesti hyödyntävä raskas liikenne. Periaatteessa Hyypiänmäentie voisi toimia edellä mainittujen kiviainesyritysten yhteisenä kokoojatienä. Taajama-alueen liikennehaittojen minimoimiseksi tulisi eri toimijat velvoittaa selvittämään mahdollisuudet yhteisen kaivostien ylläpitoon. Kaupunginhallitus on toistuvasti esittänyt vastaavanlaisen vaatimuksen alueen muidenkin samantyyppisten hankkeiden yhteydessä.

Kaivosalueen vesien käsittely ja johtaminen vesistöön tulee myös järjestää siten, että asuin- ja lomarakennusten asumisviihtyvyys tai virkistysarvo ei merkittävästi heikkene eikä vesistölle aiheudu pilaantumisvaaraa.

Yhteenvedon perusteella kaivosalueella ei ole suoritettu kattavaa luontoselvitystä. Kaivostoimintaan liittyvien riskitekijöiden kartoitus ja selvitys toimimisesta erilaisissa ongelmatilanteissa näyttää myös jääneen varsin vähäiselle huomiolle tai puuttuvan kokonaan. Lausuntopyynnön liitteenä oleva suunnitelma-aineisto on lisäksi varsin suppea jo kaivoksen nykytilanteestakin ja suunnitelma lopputilanteesta on esitetty vain suppeana sanallisena osiona.

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35
§ 50

20.01.2014
03.02.2014

Kaivostoiminnalla on toisaalta huomattavia kaupungin elinkeinoelämää vilkastuttavia ja työllisyyttä edistäviä vaikutuksia. Rakentaminen, tuotanto ja yleensä koko kaivoksen toiminta tulee kuitenkin perustua huolelliseen, kestäväan ja hyvään rakentamistapaan sekä kaikessa toiminnassa noudattaa kaivostoimintaan kohdistuvia määräyksiä ja lupaehtoja.

Kaupunginhallitus ei näe ilmeistä estettä kaivoslupahakemuksessa kuvatun toiminnassa olevan Hyypiänmäen kaivoksen käyttöalueen laajentamiseen ja apualueen supistamiseen, kunhan edellä olevassa lausunto-osassa mainitut seikat tulevat riittävästi huomioiduiksi.

Esityslistan liitteet; Yhteenveto kaivospiirihakemuksesta 9.12.2013, Tukes;

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemuksesta edellä olevan lausunnon.

Päätös:

Marja Ruokonen Ulla Huittisen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle ja käsitellään sen jälkeen, kun rakennus- ja ympäristölautakunta on päättänyt omasta lausunnostaan.

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle käsiteltäväksi sen jälkeen, kun rakennus- ja ympäristölautakunta on päättänyt omasta lausunnostaan.

Kaupunginhallitus § 50

Valmistelijat: maankäyttöinsinööri Hannu Koisti, hannu.koisti@salo.fi, 02 7785110 ja kehysalueyksikön päällikkö, kaavoitusinsinööri Timo Alhoke, timo.alhoke@salo.fi, 02 7785113

Rakennus- ja ympäristölautakunta on antanut erillisen lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Salon Mineraali Oy:n Hyypiänmäen kaivospiiriä koskevasta kaivoslupahakemuksesta, 22.1.2014, 6 §.

Rakennus- ja Ympäristölautakunnan lausunto koostuu kaivoshankkeen esittelyosiosta, joka perustuu myös Tukesin lyhennelmään. Lausunnon esittelyosio vastaa asiasisällöltään pääpiirtein kaupunginhallitukselle valmisteltua edellä olevaa esittelyä, joskin asian valmistelijat ovat paikoin painottaneet enemmän ympäristön kannalta merkittäväksi arvioituja asioita.

Lausunto-osiossa mainitaan Kirkonkylän I luokan pohjavesialue, hankkeen sijoittuminen osin maakunnallisesti arvokkaalle maisemakokonaisuudelle, merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön RKY2009 kohteet Haapaniemen linnanrauniot (n. 0,5 km) ja Kiskon kirkonkylä ja Kirkkotie. Lisäksi todetaan, että lausuntoa varten esitetty aineisto ja piirustukset ovat suppeita. Edellä olevasta kaupunginhallitukselle valmistelusta poikeavana

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35
§ 50

20.01.2014
03.02.2014

täydentävänä tai uutena asiana lausutaan, että kulttuuriympäristökohteiden läheisyydestä johtuen tulisi pyytää erikseen Maakuntamuseon lausunto, että kaivospiirin alueella olevien oja- ja suoaluevesien ohjaamiseen tulisi kiinnittää huomiota, että alueelle tulisi laatia yksityiskohtaisempi jälkihoitosuunnitelma kiinnittäen erityistä huomiota sivukivikasojen jälkimaisemointiin ja että yhteenvedosta puuttuu onnettomuus-, häiriö-, ja poikkeamatilanteiden riskitarkastelu.

Yhteenvedonomaisesti arvioidaan kaupunginhallitukselle valmistellun lausunnon ja rakennus- ja ympäristölautakunnan antaman lausunnon olevan yleispiirteiltään samaa tarkoittavia ja toisiaan tukevia sekä täydentäviä. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota myös lupahakemuksen liitteenä olevien selvitysten, kuten esim. luontoselvitys, ja muiden suunnitelmien puutteeseen tai niukkuuteen. Kaivos- ja maa-aineksenotto-toiminnan keskittymistä suppeahkolle alueelle ei ole eri toimijoiden hankkeissa mainittavasti käsitelty. Kaupunginhallitus katsoo, että kaivosluvalla ja sen lupaehdoilla tulee antaa riittävät ja yksiselitteiset määräykset ja puitteet kaivostoiminnalle niin, että toiminta ei merkittävästi vaaranna, uhkaa tai heikennä lähiympäristön asumis- ja elinkeinotoimintaa, tai maiseman, luonnon ja vesistöjen säilymistä.

Alueella olevien kaivos- ja maa-aineshankkeiden sijainnin havainnollistamiseksi on laadittu aluekartta, johon esittelytekstissäkin mainitut lähialueen hankkeet on rajattu.

Muilta osin lausuntoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.

Esityslistan liitteet; Yhteenvedo kaivospiirihakemuksesta 9.12.2013, Tukes, kartta "Kiskon kalkkialue"

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa Turvallisuus ja kemikaalivirastolle edellä olevan täydennetyn lausunnon ja samalla katsoo voivansa yhtyä rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoon.

Päätös:

Juha Punta ehdotti, että lausuntoon liitetään seuraavaa: Salon Mineraali Oy:n ja Lesel Oy:n olisi suositeltavaa yhteistyössä järjestää alueen kuljetukset Hyypiämäentietä pitkin Kiskontielle.

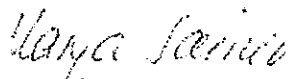
Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen Juha Punnan esittämin täydennyksin.

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 35
§ 50

20.01.2014
03.02.2014

Otteen oikeaksi todistaa, Salossa 11.2.2014

Marja Sainio
Toimistosiihteeri

Liitteet

- Liite 1 Kaivoslupahakemuksesta kuuleminen, Salon Mineraali Oy, Hyypiämäki-kaivospiiri (KaivNro 6804), Hyypiänmäen kaivos, KL2013:0004
- Liite 2 Kaivostoiminta ja maa-ainesten otto Kiskossa
- Liite 3 Ote rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunnosta 22.1.2014 § 6: Lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemuksesta

Jakelu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Kaupunginhallitus	§ 35	20.01.2014
Kaupunginhallitus	§ 50	03.02.2014

MUUTOKSENHAKUKIELTO**Muutoksenhakukielto ja sen perusteet**

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muu peruste, mikä

hallintolainkäyttölaki 5 §

Kaivostoiminta ja maa-ainesten otto Kiskossa

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6 22.01.2014

Lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemus, Hyypiämäen kaivospiiri, Kisko

3157/11.03.07.00/2013

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6

Valmistelija: ympäristöinsinööri Sirpa Sorsa, sirpa.sorsa@salo.fi, 02 778 7806 ja ympäristönsuojelutarkastaja Hillevi Lehto, hillevi.lehto@salo.fi, 02 778 7805

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Salon kaupungin lausuntoa Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemuksesta Kiskossa sijaitsevan kaivospiirin Hyypiämäki, KaivNro 6804, lupatunnus KL2013:0004, käyttöalueen laajentamisesta ja apualueen supistamisesta. Lausuntoa on pyydetty 14.2.2014 mennessä.

Kaivoslupahakemuksessa esitetään nykyistä kaivospiirin käyttöaluetta laajennettavaksi ja muutettavaksi kaivosalueeksi. Kaivoslupahakemukseen liittyy myös nykyisen apualueen supistaminen. Jäljelle jäävä osa apualueesta edustaa kaivoslain (621/2011) tarkoittamaa apualuetta.

Tukesin laatimassa yhteenvedossa esitetyt asiat

Toiminnan sijainti

Kaivospiiri sijaitsee Salon kaupungin Kiskon Haapaniemen ja Kirkonkylän kylissä. Kaivospiirin alueella toimii Hyypiämäen kaivos.

Laajennusalueen koko on 40,4 ha. Kaivospiirin uusi pinta-ala eli kaivosalue tulisi laajennuksen myötä olemaan 68,2 ha. Kaivospiirin nykyisen apualueen pinta-ala pienenisi 0,37 ha ja olisi kaivosalueen laajennuttua 1,01 ha. Hyypiämäen kaivospiiri koostuisi kaivosalueesta ja apualueesta, joiden pinta-ala yhteensä muutoksen jälkeen olisi 69,21 ha seuraavasti:

<i>Kaivosalue Tilan nimi</i>	<i>Kiinteistötunnus</i>	<i>Pinta-ala (ha) kaivosalueella kiinteistön osalta</i>
Haapaniemi	734-744-1-333	29,1
Mutapalsta	734-744-878-6	0,1
Kissannotko	734-744-1-312	4,7
Immonen	734-751-2-85	6,4
Metsätila	734-751-2-104	17,8
Tyynelä	734-751-2-27	5,8
Perälä	734-753-3-25	0,1
Ojajarju	734-753-3-23	0,2
Riihipelto	734-753-3-28	0,4
Pentinpelto	734-751-2-72	0,6
Hovi	734-751-4-0	1,2
Pappila	734-753-1-0	1,2
Kaunola	734-753-3-6	0,6

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6 22.01.2014

Yhteensä ha		68,2
Apualue		
<i>Tilan nimi</i>	<i>Kiinteistötunnus</i>	<i>Pinta-ala (ha) kaivosalueella kiinteistön osalta</i>
Pentinpelto	734-751-2-72	0,16
Klockars	734-751-2-98	0,5
Viikari	734-751-3-112	0,26
Hovi	734-751-4-0	0,09
Yhteensä ha		1,01

Oheismateriaalina on kaivospiirin käyttösuunnitelmapartta, jossa on esitetty alueen toiminnot ja laajennusalueen sijoittuminen. Laajennusalueen suurimmat maankäyttötarpeet tulevat olemaan läjitysalueet sivukivelle, avolouhoksen laajennus alueen itäpäässä sekä selkeytysallas.

Alueella ei ole voimassa olevaa kaavaa.

Toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole Natura 2000 -verkkoon kuuluvia alueita eikä muita luonnonsuojelualueita. Laajennusalueen länsilaita rajoittuu arvokkaaseen kallioalueeseen.

Kaivos ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin I luokan pohjavesialue (Kirkonkylä 0225902) sijaitsee 200 - 300 metrin etäisyydellä.

Kaivospiirin alueella ei ole merkittäviä puroja tai oja. Kaivosalueen pintavedet laskevat Määrjärveen, jonka rannat ovat pääosin maa- ja metsätalouksikäytössä. Rannoilla on loma-asutuksen lisäksi myös pysyvää asutusta.

Lähin ympärivuotisessa asuinkäytössä oleva kiinteistö tulee laajennuksen myötä olemaan noin 160 metrin ja lähin kesämökki noin 70 metrin etäisyydellä kaivosalueen rajasta.

Hankkeen toiminnot pääpiirteittäin

Kaivosmineraalina on kalsiitti. Alueen kalsiittiesiintymän sivukivenä ovat gneissi, mafinen vulkaniitti, intermediäärinen vulkaniitti, felsinen vulkaniitti, karsikivi ja epäpuhdas kalkkikivi. Kallioperä on osin paljastunutta. Irtomaapitteen paksuus vaihtelee pääosin 0 - 4 metrin välillä, ja yleisin maalaji on hiekkamoreeni. Alueen itäosassa on jonkin verran savialueita.

Louhintamäärät ovat vaihdelleet vuosina 2010 - 2012 seuraavasti:

<i>Toiminta</i>	<i>Määrä t/a</i>
Louhinta	63.000 - 110.000
Sivukiven louhinta	2.000 - 40.000
Maanpoisto	33.000 - 35.000

Louhoksen toiminta-ajaksi on arvioitu noin 15 vuotta, jonka aikana sivukiveä louhitaan noin 4,1 Mt ja malmia noin 2,4 Mt. Louhoksen vuosittainen malmin louhintamäärä on noin 150.000 t, maksimissaan 250.000 t.

Tällä hetkellä alueella on kaksi erillistä louhosta omilla ajorampeilla. Uuden suunnitelman mukaan Hyypiämäen louhos toteutetaan yhtenä louhoksena, johon johtaa yksi ajoramppi. Tuotanto tulee etenemään louhimalla aluksi

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6

22.01.2014

itäpähän aloituslouhos, jota levitetään länteen päin samalla täyttäen aloituslouhosta sivukivellä. Malmin kulkusuuntaan suunnitellun avolouhoksen pituus on noin 800 - 900 m ja leveys noin 80 - 110 m maanpinnan korkeusvaihteluista riippuen. Louhoksen pohjan korkeusasema syvimmillään on noin -5, kun maanpinnan korkeusasema avolouhoksen alueella vaihtelee noin +44 - +62. Louhoksen pinta-ala on 8,6 ha. Lisäksi louhoksen ympärille on suunniteltu 10 metrin suoja-etäisyys, josta poistetaan pintamaat.

Louhinta suoritetaan pengerlouhintana. Suunnitelmien mukainen pengerkorkeus on 0 - 15 m ylimmällä tasolla ja seuraavat tasot 20 m. Irrotettu malmi lastataan louhoksessa pyöräkuormaajalla rekka-autoihin, joilla se kuljetetaan Förbyn tehtaalle. Poikkeustapauksissa malmi voidaan lastata myös kaivinkoneella dumpperiin, joilla kivi kuljetetaan kaivosalueen väli-varastoon.

Arviolta noin 5 vuoden pituisen ensimmäisen vaiheen aikana louhittava sivukivi sijoitetaan sivukivialueelle. Läjitetävän sivukiven määrä ensimmäisen vaiheen aikana tulee olemaan noin 1,1 Mt. Muodostuvasta sivukivestä sijoitetaan takaisin louhokseen arviolta 515.000 m³. Louhoksen täyttö sivukivellä aloitetaan arviolta vuonna 2019.

Nykyisen kaivospiirin alueella on tilaa läjittää sivukiveä yhteensä noin 1.080.000 m³. Läjitystilaa tarvitaan laajennuksen myötä lisää 1.200.000 m³. Käyttösuunnitelmaportissa esitetyillä uusilla sivukivialueilla on eteläisellä alueella tilaa läjittää sivukiveä noin 450.000 m³, läntisellä noin 650.000 m³ ja pohjoisella noin 100.000 m³.

Sivukiveä käytetään osin myös myytävien murskeiden tekemiseen sekä alueen teiden rakentamiseen. Hyötykäyttöön tarvittavaa sivukiveä murskataan kaivosalueella, murskattava määrä on noin 10.000 - 20.000 t/a ja maksimissaan 100.000 t/a. Murskausta suoritetaan vuosittain 1 - 2 kauden aikana.

Vesien käsittely

Kuivatusvedet johdetaan selkeytysaltaan kautta Määrjärveen johtaviin ojiin. Puhtaita pintavesiä ohjataan mahdollisimman paljon suoraan selkeytysaltaan ohitse. Uuden rakennettavan selkeytysaltaan mitoittavana tekijänä käytetään rankkasadetta.

Tiemuutokset ja liikenne

Hankkeen toteuttaminen edellyttää tielinjauksen muutosta kahdessa kohdassa. Multasillan tien ja läjitysalueiden väliin tullaan istuttamaan puustoa ehkäisemään sivukivikasojen näkyvyyttä tielle. Tielinjauksen muutokset on esitetty käyttösuunnitelmaportissa.

Liikennemääriin ei laajennus aiheuta muutoksia. Malmi kuljetetaan Förbyn tehtaalle seuraavia reittejä pitkin:

	<i>Pituus</i>	<i>Ajoreitti</i>
Reitti 1	52	Hyypiämäentie-Kiskontie-Kaukurintie-Tammisaarentie-Kemiöntie-Särkisalontie-Tehtaantie
Reitti 2	55	Hyypiämäentie-Kiskontie-Raja-ahteentie-Aimon-tapontie-Tammisaarentie-Kemiöntie-Särkisalontie-Tehtaantie

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6 22.01.2014

Kaivostoiminnan lopettaminen

Kaivoksen toiminnan päätyttyä alue maisemoidaan lopullisesti. Maisemointia tehdään suunnitelmallisesti mahdollisuuksien mukaan jo toiminnan aikana.

Avolouhos tulee vähitellen täyttymään sade-, pinta- ja pohjavedellä ja sivukivet tulevat jäämään veden alle.

Sivukivet, joille ei ole osoitettavissa hyötykäyttöä, läjitetään kaivospiirin alueelle sijoittuville sivukivialueille. Sivukivialueen täytyessä aloitetaan alueen maisemointi samalla, kun sivukiveä aletaan läjittää uudelle sivukivialueelle. Läjitysalueet maisemoidaan alueelta saatavalla pintamaalla. Pintakerroksen paksuus on 0,5 m. Sivukiven läjitysalueiden maisemointia toteutetaan toiminnan edetessä.

Pintamaat, joille ei ole osoitettavissa hyötykäyttöä, läjitetään kaivosalueelle. Kasat muotoillaan toiminnan päätyttyä.

Selkeytysallasta ei maisemoida heti louhintatoimen loputtua, sillä sitä voidaan tarvita vielä louhintatoimen päätyttyä. Selkeytysallas täytetään kivi- ja maa-aineksilla, kun sen käytölle ei enää ole tarvetta.

Muut käytössä olleet alueet maisemoidaan tarpeen mukaan toiminnan loppuessa.

Ympäristölupa

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on myöntänyt Hyypiämäen kaivokselle ympäristöluvan 19.1.2007 (Dnro LSY-2005-Y-30). Ympäristölupapäätöksen lupamääräyksiä on tarkastettu viimeksi 13.6.2013 (Dnro ESAVI/316/04.08/2012). Kaivoksen toiminta jatkuu tällä hetkellä voimassa olevan ympäristöluvan ehtojen mukaisesti. Ympäristölupa tullaan päivittämään vastaamaan laajennettua kaivosaluetta.

Ympäristöhaittoihin liittyvät asiat käsitellään ympäristölupahakemuksessa, jonka ratkaisee Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Asiakirjoihin on mahdollista tutustua lautakunnan kokouksessa ja ennen kokousta Halikon virastotalon ympäristönsuojelussa.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan päällikkö:

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Salon Mineraali Oy:n Hyypiämäen kaivoslupahakemuksesta seuraavan lausunnon:

- lähin I luokan pohjavesialue (Kirkonkylä 0225902) sijaitsee kaivosalueen pohjoispuolella noin 40 m kaivospiirin rajasta. Pohjavesialueella ovat kaupungin entinen vedenottamo noin 600 metrin ja seurakunnan vedenottamo noin 250 metrin etäisyydellä kaivospiirin rajasta. Tuleva läjitysalue on noin 130 metrin etäisyydellä pohjavesialueen rajasta. Louhosalueelle matkaa pohjavesialueen rajasta on 200 - 300 metriä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6 22.01.2014

- laajennusalueen luoteisosa sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle maisemakokonaisuudelle.
- kaivosalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat valtakunnallisesti merkittäviin rakennetun kulttuuriympäristön RKY2009-inventointiin kuuluvat kohteet Haapaniemen linnanrauniot (noin 0,5 km) ja Kiskon kirkonkylä (noin 1 km). Lisäksi peruskarttaan merkitty Kirkkotie on historianajan muinaisjäännös, joka on säilytettävä kohde. Kohteiden läheisyyden vuoksi Maakuntamuseolta tulisi pyytää erikseen lausunto.
- peruskartan mukaan kaivospiirin alueella on useita oja ja suoaluetta. Vesien ohjaamisen kaivospiirin alueella tulisi kiinnittää huomiota.
- alueelle tulisi laatia yksityiskohtaisempi jälkihoitosuunnitelma kuin yhteenvedossa esitetty. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää sivukasojen jälkimaisemointiin.
- yhteenvedossa ei ole esitetty onnettomuus-, häiriö- ja poikkeamatilanteiden riskitarkastelua.

Lisäksi lautakunta haluaa tuoda esiin, että lausunnonantajalle esitetty aineisto on suppea. Asian hahmottamaksi riittävät piirustukset selityksineen tulisi esittää lausuntopyyntöissä, esimerkiksi selkeät alku- ja lopputilannekartat sekä leikkauskuvat puuttuvat.

Päätös:

Pirjo Virtanen poistui tämän asian käsittelyn ajaksi klo 18.47 – 19.03.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Otteen oikeaksi todistaa, Salossa 28.1.2014

Pauliina Raussi-Lund
Toimistos sihteeri, hallintopalvelut

Jakelu

Tukes
Ympäristönsuojelu

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 6

22.01.2014

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja sen perusteet

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muu peruste, mikä

hallintolainkäyttölaki 5 §

15.01.2014

ASIA Lausuntopyyntö 11.12.2013 kaivoslupahakemuksesta Hyypiämäki –kaivospiiri (KaivNro 6804), Hyypiänmäen kaivoksen kaivospiirin käyttöalueen muutokset. Hakemuksessa pyydetään laajentamaan kaivospiirin käyttöaluetta ja supistamaan avoaluetta. Laajennusalueen koko on 40,4 hehtaaria.

HANKKEESTA VASTAAVA

Salon mineraali Oy
Y-tunnus 22351637
Helsinki, Suomi

Yhteystiedot:
Hyypiänmäen kaivos
Hyypiänmäentie 161
25470 Kisko

LAUSUNTO

Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi että laajennettavan kaivosalueen (myös mahdolliset uudet tiet ja sähkölinjat) luontoarvojen osalta on tehtävä erilliselvitys. Työssä tulee havainnoida liito-oravan esiintyminen ja mahdolliset vesilain, luonnonsuojelulain ja metsälain mukaiset luontotyypit sekä luontodirektiivin ja uhanalaisten lajien esiintyminen ELY-keskuksen ohjeiden mukaisesti.

Sähköiset yleisohjeet luontoselvityksen tekoon:

http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luontoselvitykset__LounaisSuomi/Kaavoitus

Lähietäisyydellä on Varsinais-Suomen liito-oravarekisterissä alle kilometrin etäisyydellä näköhavaintoja liito-oravasta (v. 1997). Liito-oravaselvitys tulee tehdä huhti-toukokuun aikana.

Laajennus rajoittuisi Hyypiänmäkeen. Hyypiänmäki on Salon maakuntakaava-kaavan arvokas kallioalue (konglomeraattimäki, muinaisrantoja), jonka erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimet ovat Salon maakuntakaavan mukaan kiellettyjä. Hyypiänmäki on osoitettu arvoluokan 4 kohteeksi inventoinneissa 1995 *”Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä”*. Alueella on inventoinnin mukaan merkittäviä geologisia ja maisemallisia arvoja. Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää selvitystä miten toiminta (mm. kalkkikasat) vaikuttavat alueen maisemakuvaan.

Jälkihoitosuunnitelmaan liittyen louhoksiin jätettävä ylimääräinen kalkkipitoinen sivukivi tulisi jättää ainakin osin näkyviin, jolloin kalkkipitoinen sivukivi mahdollistaa uusympäristöjen muodostumista edesauttaen siten luonnon

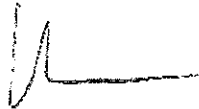
monimuotoisuutta. Alueen maisemointisuunnitelmaa tulee täydentää em. tavalla.

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää mahdollisuutta lausua asiasta uudelleen edellä mainittujen selvitysten valmistuttua.

Lakimies
Yksikön päällikön sijainen

Anna-Maria Majava

Ylitarkastaja

Iiro Ikonen

Lisätietoja luontoselvitykset Iiro Ikonen, 040-8256610
iiro.konen (at) ely-keskus.fi

AK/en

29.1.2014

30. 01. 2014

6804

MAANK 186/2013

Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Asia: Lausunto Salon Mineraali Oy:n kaivoslupahakemuksesta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes)
Viite: Lausuntopyyntönnö 9.12.2013, lupatunnus KL2013:0004

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päätti kokouksessaan 29.1.2014 § 13 antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaivoslupahakemus koskee olemassa olevan toiminnan laajentamista lähes nykyisen kaivosluvan mukaisella alueella.

Kaivostoiminta ei ole merkittävästi ristiriidassa maakuntakaavan ja sen tavoitteiden kanssa. Kaivostoinnassa, erityisesti sivukivikasojen sijoittelun ja niiden korkeuden osalta, tulee kiinnittää huomiota arvokkaaseen kallioalueeseen sekä arvokkaaseen kulttuurimaisemaan kohdistuviin vaikutuksiin siten, etteivät alueelle syntyvät sivukivikasat muuta tai merkittävästi vaikuta alueen arvokkaisiin maisemiarvoihin.

Kaivostoiminnan sivukivien hyötykäyttöä murskeiden syötemateriaalina tulee mahdollisuuksien mukaan lisätä ja pitää sivukiven ensisijaisena käyttökohteena. Sivukivien hyötykäyttö tukee hyvin Varsinais-Suomen maakunnan tavoitteita resurssi- ja materiaalitehokkuuden osalta.

Maankäyttöjaosto puoltaa esitettyä kaivoslupahakemusta.

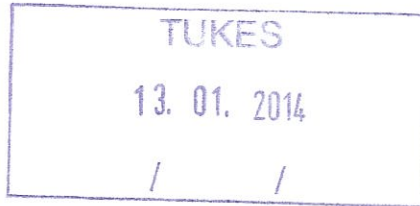
Varsinais-Suomen liitto

Maankäyttöjaosto

Mika Maaskola
puheenjohtaja

Lasse Nurmi
sihteeri

Tiedoksi Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Turvallisuus- ja kemikaaliviraso

TUKES

Lupatunnus KL 2013:0004

Liitteet: 3 kappaletta

Asia:

Hyypiänmäen kaivospiirin tulevat louhintakorvaukset

ja Määrjärventien muutossuunnitelma.

Määrjärventien muutossuunnitelman kohdalla tien osakkaista 10:stä 8:n haluaa että tieyhteys muuttuu Salon Mineraalin käyttösuunnitelman mukaisesti. Mikäli tie katkaistaisiin vaikeuttaisi se tien aurausta, postinjakelua ja jätteen kuljetusta. Lisäksi Salon kaupungin tuki yksityistielle päättyisi.

Liite: kartta

Toisena tärkeänä asiana tulee laajennuksen myötä maksettavat louhintakorvaukset. Alkuperäisessä kaivospiirijaossa Metsätilan alueella on kokonaisesiintymästä suurin osa (kartassa punaisella) ja on ollut vuosia n. 64%. Esiintymästä Tyynelän osa (sininen) on myös paljon suurempi kuin Fiskars Oy:n pieni kulma alueen itäpäässä (kartalla vihreä).

Laajennuksen myötä Metsätilan prosenttiosuus putoaa 26.1 %iin ja vastaavasti Fiskars Oy:n osuus kasvaa 42.6 %:iin. Tilan Tyynelä osuuskin jää vain 8.5 %:iin, vaikka alue on moninkertainen Fiskars Oy:n esiintymään nähden.

Olen ollut keskusteluissa muutaman valtioneuvoston jäsenen kanssa edellä mainituista jakoperusteista. Kyseessä on lähes samat henkilöt jotka allekirjoittaneen ja Fiskars Oy:n selvityksiin perustuen poistivat uudesta kaivoslaista viime hetkillä siihen tulossa olleen 7.5 centtiä / tonni kiinteän korvauksen. Nykyinen korvaus on 32 centtiä tonni. Keskusteluissa on käynyt esille seuraavaa.

Liite: 1

Keltaisella viivattu tekstiosa käsittää useiden mielestä lähinnä metalli ym mineraaliesiintymää, jolloin ei voida määritellä kohdennettuna etukäteen mineraalien

sijaintia, vaan ne sijaitsevat epämääräisemmin koko kaivosalueella. Kalkkikiviesiintymän - kuten Hyypiänmäen - laajuus ja rajat näkyvät tarkkoina kartassa (mustalla) ja louhinta etenee vain alaspäin. Kaivoslain mukaan louhintakorvaukset jaetaan koko alueelta nostettujen mineraalien arvon mukaan ja korvaus jaetaan maanomistajien kesken heidän kaivosalueeseen kuuluvien pita-alojen mukaan. Ristiriitaiseksi asiaa tekee laki sivutuotekorvauksesta joka on kiinteistökohtainen. Kunkin osuus korvauksesta on jaettava siinä suhteessa kuin heillä on osuutta kaivosalueen siihen osaan, josta sivutuotetta otetaan(Liite 2)

Kuten kaivoslain louhintakorvauksen 100§ sanotaan " Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamisesta ja tarkistamisesta koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tässä vaiheessa jääme odottamaan kaivostoimituksessa määräytyviä jakosuhteita, jonka jälkeen tarvittaessa käännyimme valtioneuvoston puoleen asiassa , mahdollisten valiokuntakäsittelyjen ja lakimuutoksen suhteen.

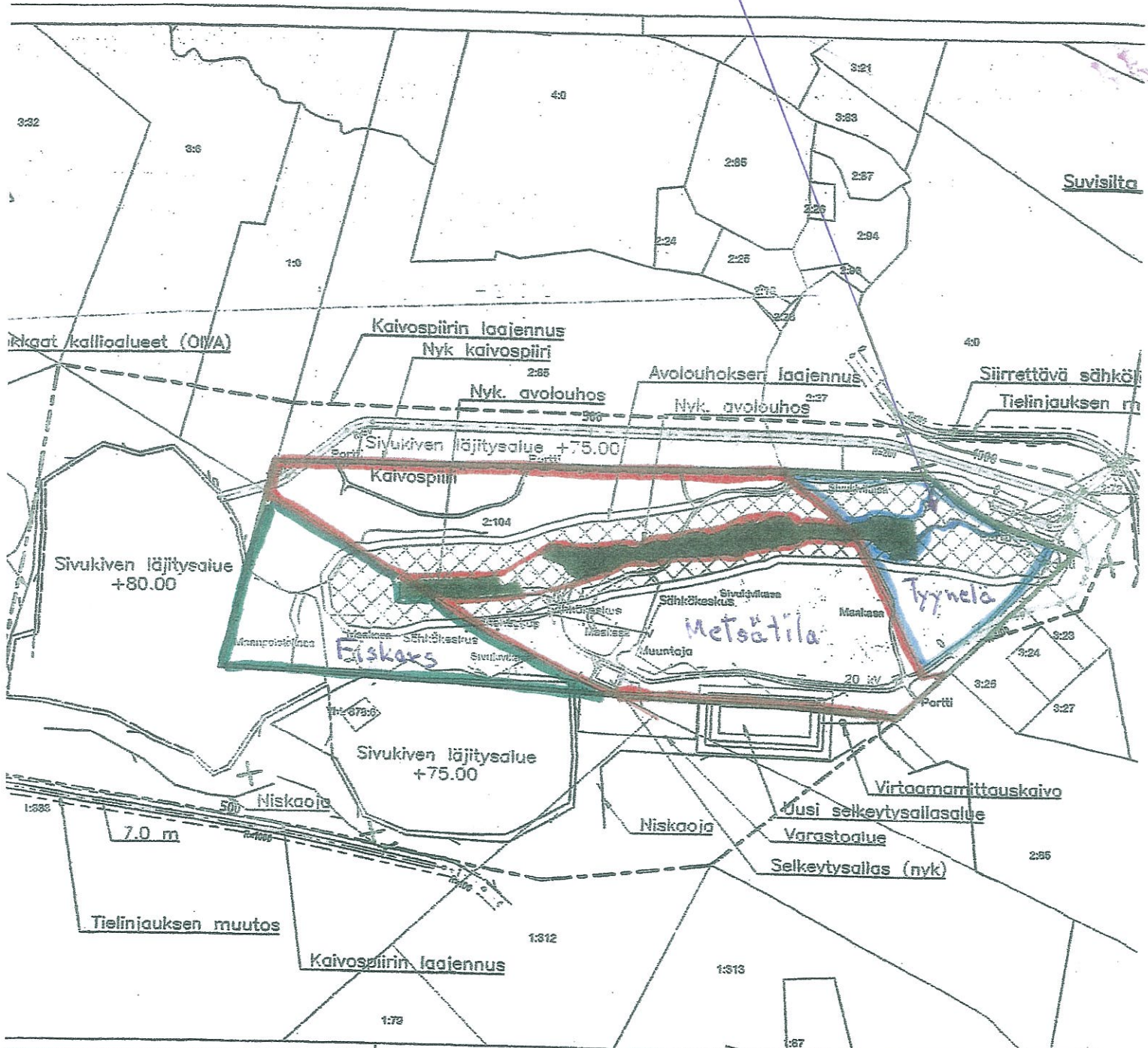
Allekirjoittanut toimii valtakirjalla tilan Tyynelä osalta ja on osakas Metsätilassa.

Jarmo Viima Määrjärventie 84

9.1.2014

sähköposti: viijar50@seutuposti.fi puh. 0504305248

Tyyneän osan vielä kuuluma
tontteja esiintymää

WSP Finland Oy <small>Maanmittauslaitos Maanmittauslaitos Maanmittauslaitos</small>		Koord. nro. KKJ2 N60	Hyypiämäki -kaivosalueen laajennus Kisko, Salo
Pvm. 15.9.2013	Suunn. Proj. pääll.	Sisältää MML:n peruskarttatasterin ja laserkellausaineistoa 02/2013 http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501	
		Yleissuunnitelmapaketti	

kumottavan lain mukainen louhimismaksu sekä valtiolle maksettu valtausmaksu.²³⁵ Uuden lain mukaisesti louhintakorvaus koostuu pinta-alaan perustuvasta osasta, jonka suuruus on 50 euroa/hehtaari/vuosi.²³⁶

Lisäksi maanomistajalle maksetaan korvauksia heidän mailtaan kaivetuista mineraaleista. Louhintakorvaukset riippuvat täten lunastetun maa-alan hyödyntämismahdollisuuksista. Mitä mineraalirikkaampi lunastettu maa-ala on, sitä suuremmat korvaukset maanomistaja saa. Yhtenä syynä louhintakorvauksiin pidetään perinnettä, jonka mukaan maanomistaja omistaa maa-alueellaan olevat mineraalit. Tästä johtuen hänen on saatava niiden hyödyntämisestä korvaus. Korvauksen suhteelliseen pienuuteen vaikuttaa se, että ilman kaivosyhtiöiden apua maanomistajat eivät voisi hyödyntää maillaan olevia mineraaleja, sekä se että maanomistajalla ei ole katsottu olevan ehdotonta oikeutta muiden oikeuden poissulkevasti hyödyntää omistamallaan maalla olevia mineraaleja.²³⁷

Kaivokset sijaitsevat usein niin laajalla alueella, että ne peittävät alleen usean maanomistajan maita. Tällöin louhintakorvaukset jaetaan koko alueelta nostettujen mineraalien arvon mukaan ja korvaus jaetaan maanomistajien kesken heidän omistamiensa maiden suhteessa. Jos kyseessä on yhteisomistus, sovelletaan lakia eräistä yhteisomistussuhteista.²³⁸

Louhituista mineraaleista maksettujen korvausten suuruus on uuden lain 100 §:n mukaan metallimalmin osalta 1,5 promillea kaivoksen tuottamien mineraalien myynnistä. Muiden mineraalien osalta osapuolten tulee sopia maksettavasta korvauksesta. Mikäli sopimukseen ei päästä, voi jompikumpi osapuoli esittää kaivosviranomaista määrittämään korvauksen.²³⁹ Vertailun vuoksi mainittakoon, että Ruotsin lainsäädännön mukainen mineraalikorvaus on 2,0 promillea, josta Ruotsin valtio perii 0,5 promillen korvauksen itselleen.²⁴⁰ Talusvaliokunta on kiinnittänyt huomiota mineraalien voimakkaaseen hinnanvaihteluun ja todennut, että mineraalikorvauksia maksettaessa oikeudenmukaisin tapa olisi arvioida jalostettujen mineraalien määrää suhteessa mineraalin vuoden aikaiseen keskihintaan. Tämä vähentäisi

²³⁵ HE 273/2009 vp s. 252

²³⁶ Uusi kaivoslaki 100 §

²³⁷ HE 273/2009 vp s. 186, vrt. kuitenkin *Kaivannaisteollisuusyhdistys Ry* joka on lausunnossaan s. 11 tulkinnut kyseisen disponointirajoituksen siten, että se vaikuttaisi maanomistajan omistusoikeuden kokonaan poissulkevasti. Tulkinta on mielestäni virheellinen.

²³⁸ HE 273/2009 vp s. 128- 129

²³⁹ Uuden lain 100.2 §:n osalta lopullinen sanamuoto muuttui talusvaliokunnassa TaVM 49/2010 vp. Hallituksen esityksen mukaan muista mineraaleista olisi tullut suorittaa kiinteästi 0,075 euroa/malmitonni.

²⁴⁰ Minerallagen 7 kap. ks. tarkemmin kappale 8.

101 §

Kaivosluvan haltijan on maksettava kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (sivutuotekorvaus).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistön omistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

102 §

tämän teollisuusmineraalin takia mutta jossa on kuitenkin myös hyödynnettävissä määrin metallimalmia. Tällöin louhintakorvaus määräytyisi teollisuusmineraalien osalta momentin 2 kohdan mukaan ja metallimalmin osalta momentin 1 kohdan mukaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeus 2 momentin mukaisesta pinta-alaan perustuvan louhintakorvauksen osasta. Kaivoslupan haltija olisi 52 §:n 2 momentin mukaan velvollinen ryhtymään kaivostoimintaan tai sitä valmistavaan työhön luvassa asettussa määräajassa, joka voi olla enintään kymmenen vuotta. Kaivoslupa raukeaisi 68 §:n 2 momentin mukaan, jos määräaikaa ei ole noudatettu taikka kaivostoiminta on keskeytynyt luvanhaltijasta riippuvasta syystä vähintään viideksi vuodeksi tai sen voidaan tosiasiallisesti katsoa päättyneen. Jos kaivosviranomaisen lykkäisi kaivoslupan raukeamista 68 §:n 3 momentin nojalla, olisi kaivoslupan haltijan maksettava vuosittain kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille 100 euroa hehtaarilta (korotettu korvaus). Kun kaivostoiminta aloitetaan tai sitä jatketaan, määräytyisi louhintakorvaus pykälän 2 momentin mukaan, ja pinta-alan mukaan määräytyvä osuus louhintakorvauksesta olisi 50 euroa hehtaarilta.

Pykälän 4 momentin nojalla velvollisuus maksaa louhintakorvausta alkaa kaivoslupan lainvoimaisuudesta. Jos kaivosviranomaisen tekee 68 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen, alkaa velvollisuus maksaa pinta-alan osalta korotettua korvausta päätöksen lainvoimaisuudesta.

Kaivosviranomaisen vahvistaisi 5 momentin nojalla päätöksellään jälkikäteen vuotuisen louhintakorvauksen suuruuden. Kaivoslupan haltijan olisi toimitettava tiedot vuoden aikana louhitun ja hyödynnetyn malmin määrästä. Hyödynnettynä malmina pidettäisiin esimerkiksi rikastukseen ajettua taikka muulla tavoin jatkojalostukseen tai tuotantoon käytettyä malmin. Sovellettaessa 2 momentin 1 kohtaa, olisi lisäksi toimitettava tiedot malmin sisältämistä metalleista ja muista hyödynnetyistä tuotteista. Tiedot olisi toimitettava kaivosviranomaiselle viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta.

Pykälän 6 momentin nojalla louhintakorvaus olisi maksettava viimeistään 30 päivänä

siitä, kun kaivosviranomaisen 5 momentissa tarkoitettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Jos kaivoslupan haltija laiminlöisi 5 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisvelvollisuuden tai louhintakorvauksen maksuvelvollisuuden, olisi kaivosviranomaisen ryhdyttävä 70 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin kaivoslupan peruuttamiseksi.

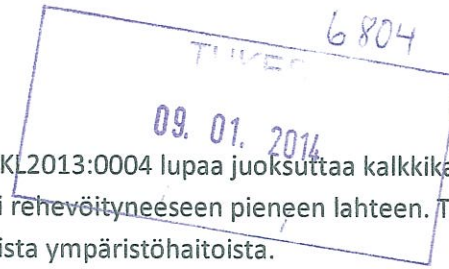
Koska kaivostoiminnan harjoittajilla ei nykyisin ole velvollisuutta ilmoittaa louhimismaksun suuruutta, jos asiasta on sovittu kiinteistön omistajan kanssa, ei yksityiskohtaista tietoa sen tasosta eri kaivoskohteissa ole. Pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa ehdotettujen korvausten määrittämisperusteiden ei arvioida merkitsevän korotusta verrattuna nykytilanteeseen, ja varsin todennäköisesti louhintakorvaus vastaisi tasoltaan enintään kummottavan lain mukaisten louhimismaksujen perustaso.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin asetuk-senantovaltuudesta.

101 §. Sivutuotekorvaus. Kaivoslupa oikeuttaisi 17 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla hyödyntämään kaivostoiminnan sivutuotteet. Jos kaivostoiminnan sivutuotetta ei käytettäisi kaivostoimintaan (esimerkiksi kaivoksen rakentamiseen), kaivoslupan haltijan olisi maksettava kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (sivutuotekorvaus). Jos kaivosalueella on useita kiinteistöjen omistajia, kunkin osuus korvauksesta olisi jaettava siinä suhteessa kuin heillä on osuutta kaivosalueen siihen osaan, josta sivutuotetta otetaan. Jos kyseessä on kiinteistön yhteisomistus, sovellettaisiin lakia eräistä yhteisomistussuhteista.

Koska tilanteet vaihtelevat huomattavasti, ei sivutuotteen laskentaperustetta ole laissa mahdollista täsmällisesti määrittellä. Sivutuotekorvauksen tulisi olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Kaivoslupan haltija ja kiinteistöjen omistajat voisivat sopia sivutuotekorvauksesta. Jos siitä ei sovita, olisi sivutuotekorvaus enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta, joka perustuu sivutuotteesta saatuun myyntihintaan ja siitä tehtyihin vähennyksiin (lähinnä tuotanto- ja kuljetuskustannukset). Tällöin sivutuotteen määräytymiseen sovellettaisiin

Muistutus kaivoslupahakemukseen KL2013:0004

Salon Mineraali Oy hakee kaivoslupahakemuksessa KL2013:0004 lupaa juoksuttaa kalkkikaivoksensa jätevesiä Määrjärveen matalavetiseen ja jo valmiiksi rehevöityneeseen pieneen lahteen. Tila no 1:319 on erittäin huolissaan jäteveden juoksutuksesta johtuvista ympäristöhaitoista.

Salon Mineraali Oy on suunnitellut laskevansa jätevetensä pieneen ojaan, johon on toistaiseksi valunut sadevettä alueen metsistä ja pelloilta. Kyseinen oja laskee Määrjärveen pieneen ja erittäin matalaan lahteen. Ympäröivä metsä vähentää alueen tuulisuutta ja rajoittaa entisestään lahdessa oleva veden sekoittumista järven syvien alueiden vesiin. Sateisina kausina ojan vesimäärä lisääntyy ja pelloilta valuva savi muuttaa veden savisen harmaaksi. Määrjärvestä tämä näkyy siten, että normaalisti kirkasvetisen lahden vesi värjäytyy harmaaksi. Näky kertoo siitä, kuinka heikosti vesi vaihtuu lahdessa. Viime vuosien aikana lahti on myös rehevöitynyt huomattavasti. Kaivostoiminnan lisäksi alueella ei ole muuta tätä selittävää tekijää. Mielestämme on täysin järjen vastaista kasvattaa kaivoksen jätevesiä juoksutusta Määrjärven kohtaan, joka voi jo entisestään huonosti. Tilan no 1:319 uimaranta sijaitsee kyseisen lahden reunalla. Näemme kaivostoiminnan laajentamisen ja jätevesien määrien kasvattamisen suurena riskinä lahden ympäristölle sekä tilan 1:319 uimarannalle.

Kaavailtu kaivoksen jätevesien määrän kasvattaminen aiheuttaa lisävaatimuksia Määrjärveen johtavalle ojalle. Ojan yli kulkee Määrjärventie. Jätevesien määrän kasvattaminen rasittaa tierumpua, jota ei ole alun perin mitoitettu jätevesien juoksutukseen. Vaarana on että ojan vesi tulvii tielle ja kuluttaa tien poikki. Nykyisellään rumpu riittää juuri ja juuri päästämään rankkasateiden vedet lävitseen. Mielestämme Salon Mineraali Oy:n tulee kustantaa isompi tierumpu ja rakentaa silta.

Teveisin

Liisa Holappa

Määrjärventie 266/1

Tilan RN:o 259-403-1-319

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Hyypiänmäki-Kaivospiiri (KaivNro 6804), Hyypiänmäen kaivoksen kaivospiirinlaajentamisesta ja apualueen supistamisesta.

Lupatunnus KL2013:0004

Salon Mineraali Oy hakee Hyypiänmäki – kaivospiirille laajennuslupaa. Me muistutuksen tekijät vaadimme ottamaan huomioon seuraavat vaateemme.

Muistutuksen tekijät

Kari Liesivesi (734-744-1-249, Kuusikallio)
Tapio Kaukojärvi (259-403-1-39 Kalliola)
Leif Sjöblom (734-744-1-371 Sirkunniemi)
Seppo Kouvonen (Peräniitty 734-744-1-133 ja Pakkala 734-744-1-343)
Kimmo Takamaa, (734-744-1-246, Mitätön ja 734-744-1-247, Huhtirinne)

Yleistä

Kaivospiirin laajetessa huomattavasti, se ei voi olla vaikuttamatta ympäristön asutukseen ja viihtyvyyteen. Siten tulee tarkkaan kiinnittää huomiota lupaehtoihin. Kuten viime aikojen eräät kaivostoiminnat ovat osoittaneet, ympäristölupaviranomaisten lupapäätöksessään asettamien lupaehtojen tarkka noudattaminenkin saattaa aiheuttaa ympäristöhaittoja kaivosalueen ympäristölle ja lähialueiden maanomistajille. Ympäristöpäästöjen kestot ovat pitkävaikutteisista. Kaivospiiriehtojen tulisikin jatkossa olla sellaiset, että ympäristövahinkojen todennäköisyys pienenesi nykyisestäään, eli kaivospiirilupaehdot tulee asettaa kaivostoiminnan riskien edellyttämälle tasolle. Kaivospiiriluvan ehtojen noudattamisen valvontaan ja toiminnan seuraamiseen tulee kiinnittää huomiota ja ottaa ne lupaehtoisissa huomioon. Erityisesti olemme huolissamme Määrjärven vesistön tilasta. Lisäksi alueen maisemointi ei vastaa alkuperäistä maastoa nyt esitetyssä kuulutuksessa.

Asutus ja virkistyskäyttö

Vaikutukset vakituiseen ja vapaa-ajan asumiseen

Valtausalueen ympäristössä on vakituista ja vapaa-ajan asutusta sellaisella etäisyydellä, että kaivostoiminnan melu-, pöly- ja liikennehaitat ovat huomattavia. Kaivostoiminta ei

tuo lisäarvoa ympäristön asutukselle. Kaivos vähentää alueen vakituista asumis- ja lomaa-asumisviihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta.

Käytännössä kaivostoiminnan laajentuminen ja louhinta-aika räjäytyksineen, pölyhiukkasineen ja raskaan liikenteen myötä ei ainakaan vaikuta korottavasti kiinteistöjen hintoihin. Tulemme näistä syistä johtuen hakemaan huomattavia huojuksia kiinteistöveroihin alkuperäisten arvomääritysten nyt muuttuessa. Nyt suunnitellun tielinjauksen reittiä tulisi myös harkita kauemmas sivukiven läjitysalueesta.

Vaikutukset virkistyskäyttöön

Määrjärvi on laajalti virkistyskäytössä ja sillä on suuri paikallinen merkitys kalastukselle. Kaivosalueelta tulevat jätevedet heikentävät vedenlaatua. Nyt on jo havaittu kalastusverkkojen limittymistä verrattuna ennen kaivostoiminnan aloittamista. Lisäksi nyt määrä ja kokonaisaika lisääntyy. Rantakiinteistöille aiheutuu jätevesien johtamisesta myös virkistyskäyttöhaittaa.

Vesistövaikutukset

Alkuperäisessä Ympäristöluvan päätöksessä (Nro 2/2007/2, Dnro LSY-2005-Y-30) on vesien käsittelyn osalta mainittu: *Valtausalueen länsiosan keskellä sijaitsee vedenjakaja, jonka länsipuolelta pintavedet laskevat puroomaa pitkin lännessä n.0,5 kilometrin etäisyydellä valtausalueen luoteiskulmasta sijaitsevaan Kirkkojärveen ja vastaavasti puroomaa pitkin itäpuolella kaakossa noin yhden kilometrin etäisyydellä valtausalueen reunasta sijaitsevaan Määrjärveen.*

Nyt kuitenkin kaikki vedet rasittavat Määrjärveä ja vaadimme uuden selkeytysaltan rakentamisen mahdollisuutta tutkittavaksi valtausalueen länsipuolelle, jolloin rasitukset vesistöihin jakautuisivat ja vastaisivat alkuperäistä lupaa.

Toiminnassa tulee varmistua, että kaivossuunnitelman allas ei vuoda. Patosortumat ovat suhteellisen tavallisia ja altaiden pohjalle saostuu kiintoainesta. Viime aikaisista ikävistä kaivos kokemuksista on opittava ja allas- ja patorakennelmien tulee kestää hyvin poikkeuksellisiakin olosuhteita ja ne tulee rakentaa ja mitoittaa vahvemmiksi kuin ympäristölupahakemuksessa on määritelty.

Mahdollisten valumien ympäristövahinkojen korjaukset ovat kalliita ja usein mahdottomia palauttaa entiselleen.

Lisäksi nykyisen veden tutkimuspisteen (Pikipöksynkari) mittauspisteitä täytyy lisätä Määrjärveen johtavaan laskuojaan. Teettämämme omat veden tutkimukset (liite 1 ja 2) osoittavat, että esim. ph arvo on syksyn lukemaksi korkea, lisäksi Nitraatti arvot 10 kertaisia, esim. vertailuna vaikka lähistön Maatosjärveen ja iso typpipitoisuus arvo viittaa käytettyihin räjähteisiin.

Lisäksi Salon Mineraalin teettämistä mittaustuloksista 16.10.2013 taulukosta (liite 3) selviää, että Kadmium ja Sulfaattipitoisuudet ovat korkeat.

Määrjärven vedenlaatu on maakunnallisesti merkittävä. Kaikki epäpuhtaudet voivat kulkea koko järven alueelle (kalat, eliöt). Määrjärvi on yhteydessä Orijärveen ja Seljänalaseen, sekä sitä kautta edelleen Fiskarsin ala vesistöihin. Orijärven kaivoksen jäljiltä vesistöä rasittaa jo raskaat metallipitoisuudet.

Mahdollisen Määrjärveen johtavan laskuojan vedet on ohjattava pintavalutuksen kautta, jotta saavutetaan riittävä puhdistustulos. Vesienkäsittely on myös toteutettava niin, että poistovedet voidaan tarvittaessa kemikaloida puhdistustuloksen parantamiseksi. Hakemuksessa on esitetty, että alueen jätevedet johdetaan Määrjärveen, vaikka alkuperäisissä luvissa laskuojat olivat jakautuneet myös Kirkkojärveen.

Vesien kuormituksen lisäys on vastoin EU:n vesipuitedirektiiviä (2000/60/EY). Suomen sitoutuminen vesipuitedirektiiviin edellyttää vesistöjen rehevöitymisen pysäyttämistä ja vesistöjen tilan parantamista. Vesipuitedirektiivi edellyttää pintavesien hyvän tilan saavuttamista vuoteen 2015 mennessä. Laki vesienhoidon järjestämisestä (1299/2004) vaatii, että pinta- ja pohjavesien tila ei heikkene. Vesien kuormitusta onkin vähennettävä eikä lisättävä. Vesienhoitolain 21 §:ssä on määriteltä, että vesien hoidon yleisenä tavoitteena on jokien, järvien, rannikkovesien ja pohjavesien vähintään hyvä tila vuoteen 2015 mennessä. Erinomaisiksi tai hyviksi arvioitujen vesien tilaa ei saa heikentää.

Määrjärven raskasmetallipitoisuus on korkea. Alueella onkin käynnissä EU:n ja ympäristöministeriön käynnistämä käytöstä poistettujen ja hylättyjen kaivosjätealueiden tilan kartoitus (KAJAK-hanke). Kartoitukseen kuuluu myös Orijärvi-Määrjärvi vesialue. Määrjärveen ei tulisikaan enää laskea yhtään kaivostoiminnan kuormitusta. Jos päästöt kasvavat Määrjärvi-Orijärveen, tulisi biologisia pohjaeliöitä tarkkailla, jotta kyettäisiin seuraamaan ja varmistamaan, ettei vesistöalueen ekologinen tila muutu huonommaksi.

Jos lupa kaivospiirin laajennukselle myönnetään, on lupaan sisällytettävä selkeä maksimimäärä kaikelle orgaanisen aineen päästölle. Päästöä ei voi säädellä jäteveden pitoisuuksina, koska virtaaman vaihtelu määrää myös pitoisuuden: suurin virtaama, suurin päästötaso. Lupaan on määriteltävä kuormituksen kohteena olevan vesistön ekologiseen kestokykyyn suhteutettu ympärivuotisen orgaanisen aineen päästön suurin mahdollinen määrä (kg/vuosi). Mittauksen tulee siis sisältää kiintoaineen lisäksi myös humus ja muu orgaaninen aines kaikissa valuntaolosuhteissa. Päästön maksimitaso on asetettava vesistöalueen kestokyvyn mukaan siten, että vesistön hyvän ekologisen tilan saavuttaminen ei vaarannu. Mittauksia tulee myös suorittaa riittävän usein.

Selvitettäessä kaivostuotannon vaikutuksia purkuvesistön veden laatuun ja kalastoon, on otettava huomioon valuma-alueella vaikuttavan kaivostoiminnan yhteisvaikutukset ja valuma-alueen kokonaiskuormitus. Toiminta tulee järjestää ja ajoittaa siten, ettei aiheuteta vesistön tilan heikkenemistä eikä vesistön kokonaiskuormitus lisäännä.

Päästöt ilmaan ja maapohjaan, sekä jälkihoito

Kaivoksella tulisi olla jatkuvasti varastoituna riittävä määrä polttoöljyn imeyttämiseen sopivaa materiaalia.

Toiminnan päästöt ilmaan myös kasvavat ja aikaväli pitenee huomattavasti ja ne olisi arvioitava myös kaivoksen työturvallisuuden ja ympäristön asukkaiden terveysriskien kannalta.

Hakemuksesta ei selviä louhinnan yhteydessä räjähdysaineena käytettävää ainetta. Mikäli se sisältää esimerkiksi ammoniumnitraattia ja öljyä ovat ne veteen liuetessaan riskitekijä ympäristölle.

Sulkemisen jälkeiset mahdolliset päästöt tulee selvittää ja sivukivi alueet tulisi tyhjentää avolouhokseen, jolloin maisemointi vastaisi myös maastollisesti alkuperäistä maisemaa. Hakijan olisi laadittava yksityiskohtainen suunnitelma jätealueen jälkihoidosta. Ympäristönsuojelulain 43 a §:n (17.6.2011/647) mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus. Vakuus tulee olla riittävä kattamaan todelliset jätteen käsittelykustannukset myös vuosien päästä inflaation heikennettyä rahanarvoa.

Jätteiden käsittelyä ja varastointia koskevilla lupaehdoilla tulee varmistua, että jätekasoihin liukenevat päästöt eivät aiheuta haittaa ympäristölle.

Maisemoinnin osalta vaadimme alueen palauttamista mahdollisimman alkuperäiseen muotoon ja vaadimme avolouhoksen täyttämistä sivukivillä ja sen jälkeen vasta pintakerroksella maisemointi. Tämä on jo ympäristön turvallisuuden vaikuttava asia alueen ihmisten ja eläinkannan takia.

Räjäytystoiminta ja melu

Meluselvitys tulee päivittää laajennusta vastaavaksi.

Mikäli kaivospiirialueen ulkopuolella suoritetaan metsähakkuita ympäristömelun määrä ja kuuluvuus lisääntyy lähikiinteistöihin. Lähiaikoina kaivospiirin ulkopuolella itään päin on jo suoritettu avohakkuuta, joka on lisännyt ympäristömelua lähikiinteistöihin.

Toistuvien räjäytysten vaikutukset lähialueiden kiinteistöihin syntyvät hiljalleen. Mahdollisten räjäytysvaurioiden muodostumisen todentamiseen kiinteistöt tulisi saattaa seurantaan, jossa mahdolliset vauriot ja halkeamat voidaan todeta. Vaikutukset syntyvät useiden räjäytysten yhteisvaikutuksesta pitemmällä ajanjaksolla. Hakijan tulee kartoittaa/päivittää räjähdystoiminnan vaikutusalueelle oleva rakennuskanta ja järjestää räjäytystoiminnan vaikutusten seuranta alueen kiinteistö-kantaan. Hakijan tulee selvittää myös kaivoksen räjäytysten vaikutusalueen pora- ja pintakaivot. Räjäytysten vaikutus alueen kaivojen toimivuuteen tulee asettaa seurantaan.

Räjäytystoiminnan laadunvarmistus ja kuvaus voisi olla esimerkiksi osana erillistä ympäristöasioiden hallintajärjestelmää, jota kuitenkin ei ole tehty, mutta joka tulisi tehdä. Ympäristöasioiden hallintajärjestelmään tulee myös sisällyttää se miten toiminnanharjoittaja toimii mahdollisissa onnettomuustilanteissa.

Pöly- ja metelihaittojen estämiseksi alueella ei tule sallia murskaustoimintaa vaan murskaus tulee suorittaa siihen paremmin soveltuvassa ympäristössä.

YVA-menettely

Vaadimme YVA-menettelyä alueen yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa.

YVA VnA:n 7§:ssä säädetään arvioinnin soveltamisesta yksittäistapauksissa. Näkemyksemme mukaan hanke sisältää useita 7§:ssä mainittuja arviointiin vaikuttavia tekijöitä, mm. yhteisvaikutuksen muiden alueen lähistöllä sijaitsevien nykyisten ja aikaisempien kaivos Hankkeiden kanssa, luonnonvarojen kestävä käyttön vaarantamisen, jätteiden muodostumisen, luonnon pilaantumisen ja onnettomuuksien riskin, hankkeen sijainnin lähellä suojelukohteita, vaikutusten todennäköisyyden ja vaikutusten keston ja toistuvuuden.

YVA suorittamista tukee myös se, että hanke ei esimerkiksi ole maankäyttö- ja rakennuslain 1§ ensimmäisen momentin alueiden käyttön ja rakentamisen yleisten tavoitteiden mukainen, koska se hyödyntää vain yhden toiminnan taloudellisia tavoitteita, mutta ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti se ei edistä kestävä kehitystä. Hanketta tulisi arvioida myös maankäyttö ja rakennuslain 5§:n kuvaamalla tasolla, koska kaivos Hankkeen vaikutukset juuri tällä alueella ovat poikkeuksellisen moninaiset.

Kaivoslain (HE 273/2009 vp, s. 43.) mukaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta keskeisiä ovat muun muassa malminetsinnän ja kaivostoiminnan vaikutukset ympäristöön, maisemaan sekä luonnonvarojen kestäväan käyttöön.

Uudessa kaivoslaissa kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle 18§ HE:n mukaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta keskeisiä ovat mm. malminetsinnän ja kaivostoiminnan vaikutukset ympäristöön, maisemaan sekä luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja luonnonsuojeluun. Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kaivostoiminnan kokonaiskustannukset huomioon ottaen kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta (19.3 §).

Edellä mainitut seikat huomioiden hankkeesta tulee tehdä YVA. YVA-menettely varmistaisikin, että ympäristölupapäätös muodostuisi laajan ja kattavan aineiston pohjalta, alueen eri käyttötarkoitukset ja käyttäjät huomioiden.

Kiskossa 21.1.2014

Kari Liesivesi

VALTAKIRJALLA, Liite 6
Tapio Kaukojärvi

Leif Sjöblom

VALTAKIRJALLA, Liite 4
Seppo Kouvonen

VALTAKIRJALLA, Liite 5
Kimmo Takamaa

LIITTEET:

- Liite 1 Määrjärveen laskevien purojen vedenlaatututkimus lokakuu 2013
- Liite 2 Vesimittausten tulokset lokakuu 2013
- Liite 3 Määrjärven tarkkailutulokset 2003 – 2013
- Liite 4 Valtakirja Seppo Kouvonon 23.1.2014
- Liite 5 Valtakirja Kimmo Takamaa 23.1.2014
- Liite 6 Valtakirja Tapio Kaukojärvi 23.1.2014

Tapio Kaukojärvi
Louhenkatu 2 B 8
08100 Lohja

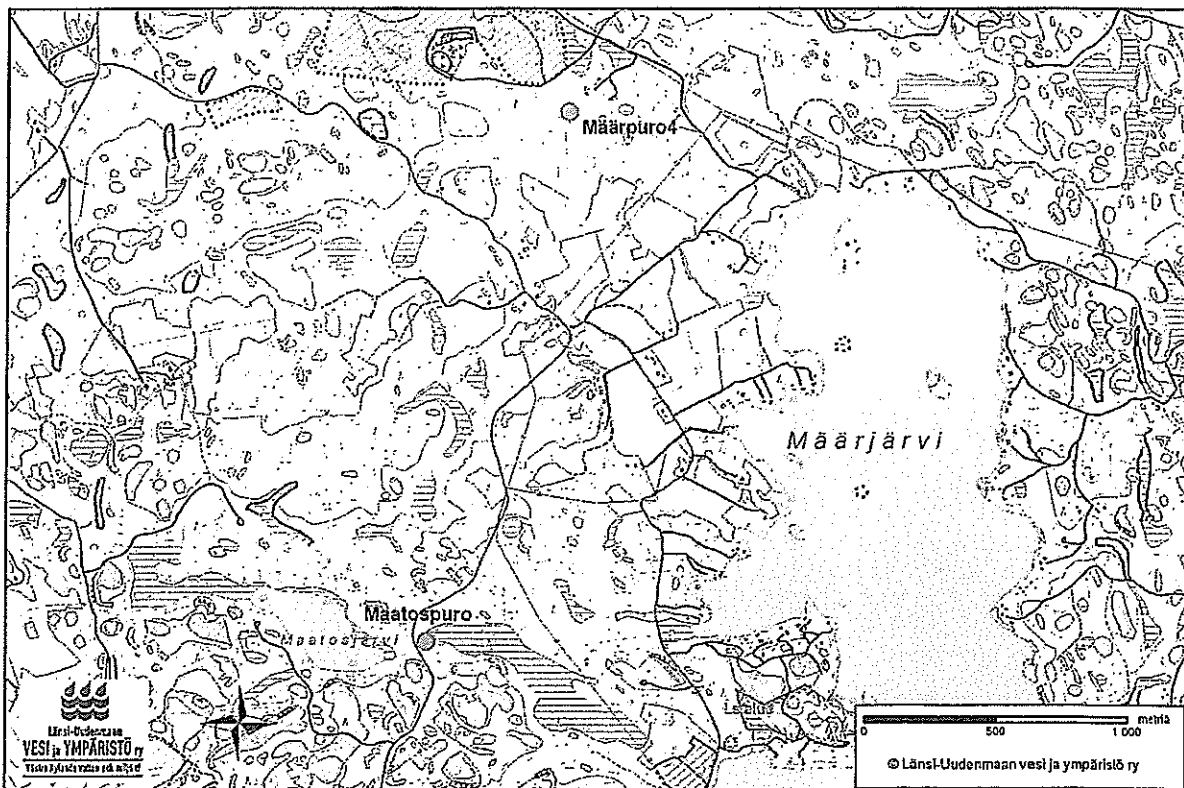
MÄÄRJÄRVEEN LASKEVIEN PUROJEN VEDENLAATUTUTKIMUS 30.10.2013

Määrjärveen laskevista puroista:

Määrpuro4, puro Hyypiänmäen suunnasta Määrjärven Koivulanlahteen, näytteenottoaika on puron itä- ja länsihaaran liittymäkohdan alapuolella

Maatospuro, puro Maatosjärvestä Määrjärven Iso Sorronlahteen

otettiin vesinäytteet 30.10.2013. Näytteet otti sertifioitu näytteenottaja ja analyseistä vastasi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n laboratorio, joka on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T147, akkreditointivaatimus EN ISO/IEC 17025:2005.

©MML

Näytteistä analysoitiin happipitoisuus, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, pH, kiintoaine, väriluku, kemiallinen hapenkulutus, kokonaistyyppi, nitriittityppi, nitraattityppi, kokonaisfosfori, kloridi, sulfaatti, fluoridi, arseeni, kadmium, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki ja bromidi. Näytteenoton yhteydessä mitattiin purojen virtaama ja veden lämpötila sekä kirjattiin ylös havainnot veden ulkonäöstä ja hajusta. Tulokset on esitetty liitteenä olevassa taulukossa.

Havaintopaikalla Määrpuro4 virtaama oli 16 l/s, puron vettä luonnehdittiin sameaksi ja vaaleaksi. Havaintopaikan Maatospuro virtaama oli 4 l/s, vesi oli ruskeaa ja kirkasta. Vierasta hajua ei kummassakaan paikassa havaittu.

Purojen veden laadut poikkesivat selvästi toisistaan; havaintopaikan Määrpuro4 pitoisuudet olivat lähes kaikkien mitattujen ominaisuuksien osalta suurempia. Perusanalyseistä veden alkaliniteetti, pH, sähkönjohtavuus ja sulfaattipitoisuus olivat puhtaaseen pintaveteen verrattuna koholla havaintopaikalla Määrpuro4.

Haitallisista aineista analysoitiin metalleja. Valtioneuvoston asetuksessa 1022/2006 on tutkituista aineista säädetty ympäristölaatonormit kadmiumille, lyijylle ja nikkelille (Cd 0,1 µg/l, Pb 7,7 µg/l, Ni 21 µg/l, Karvonen ym. 2012). Niitä ei ylitetty.

Oheisessa taulukossa on esitetty vertailulukuna Suomen purovesistä (249 puronäytettä vuonna 2006) tehdyn tutkimuksen mediaanipitoisuuksia (Tenhola & Tarvainen 2008). Määrjärveen yhteydessä olevien purojen tulokset poikkesivat näistä kummasakin havaintopaikassa, mutta erityisesti havaintopaikan Määrpuro4 osalta.

HavPaik		MÄÄRPUR4	MAATOSPU	Vertailuluk ¹
*Cl	mg/l	7,6	3	1,8
*SO4	mg/l	49	4	3,8
*F	mg/l	0,37	<0,2	0,05
*As/kok	µg/l	19	1,1	0,37
*Cd/kok	µg/l	0,08	<0,02	
*Cu/kok	µg/l	10	0,7	0,55
*Pb/kok	µg/l	1,4	0,4	0,15
*Ni/kok	µg/l	2,6	<0,1	0,6
*Zn/kok	µg/l	16	12	3,58
Bromidi	µg/l	30	<20	

*Akkreditoitu menetelmä

¹Tenhola & Tarvainen 2008

Kirjallisuuslähteet:

Karvonen, A., Taina, T., Gustafsson, J., Mannio, J., Mehtonen, J., Nystén, T., Ruoppa, M., Sainio, P., Siimes, K., Silvo, K., Tuominen, S., Verta, M., Vuori, K.-M. ja Äystö, L. 2012: Vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annettujen säädösten soveltaminen. Kuvaus hyvistä menettelytavoista. Ympäristöministeriön raportteja 15/2012. 149 s.

Tenhola, M. & Tarvainen, T. 2008: Purovesien ja orgaanisten purosedimenttien alkuainepitoisuudet Suomessa vuosina 1990, 1995, 2000 ja 2006. Geologian tutkimuskeskus. Tutkimusraportti 172. 60 s.

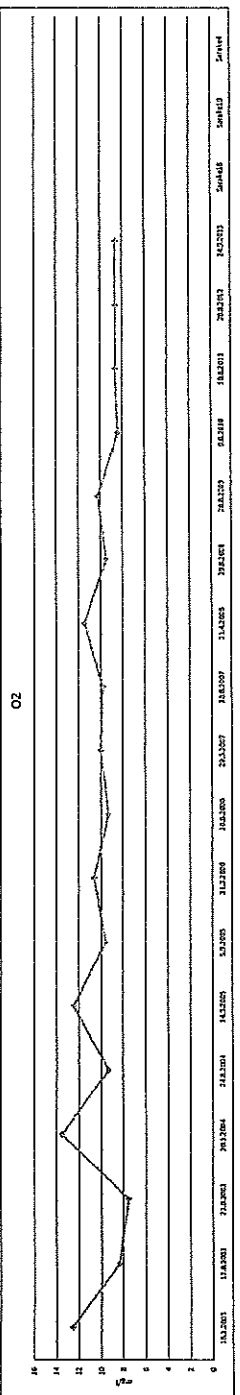
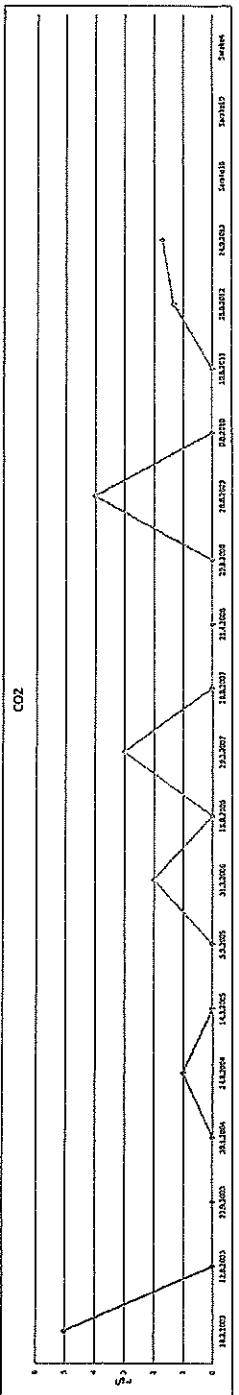
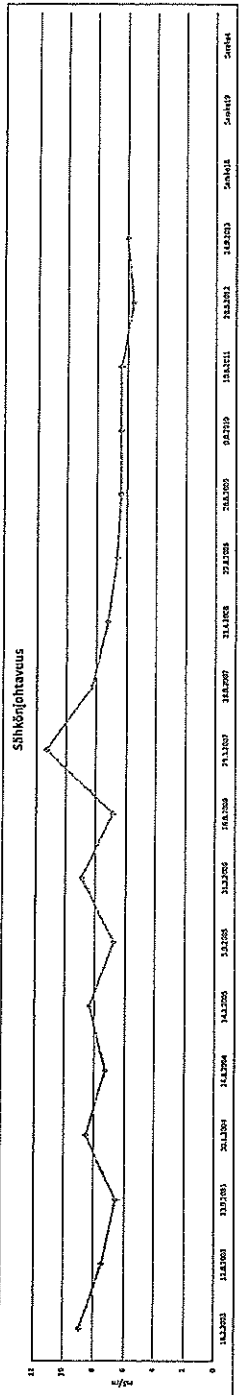
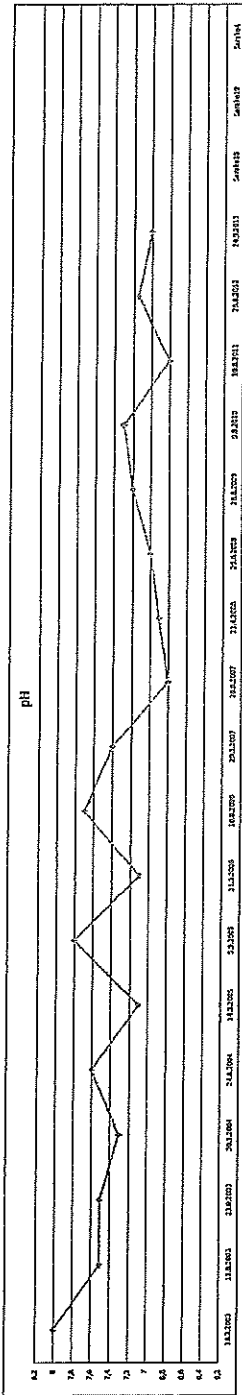
Eeva Ranta
Vesistötutkija

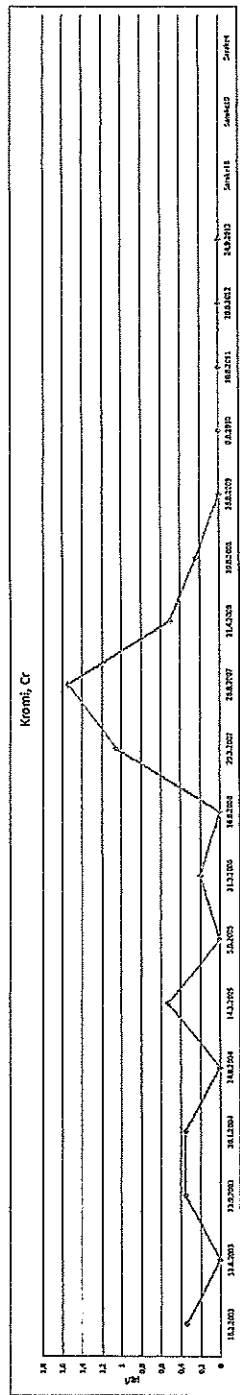
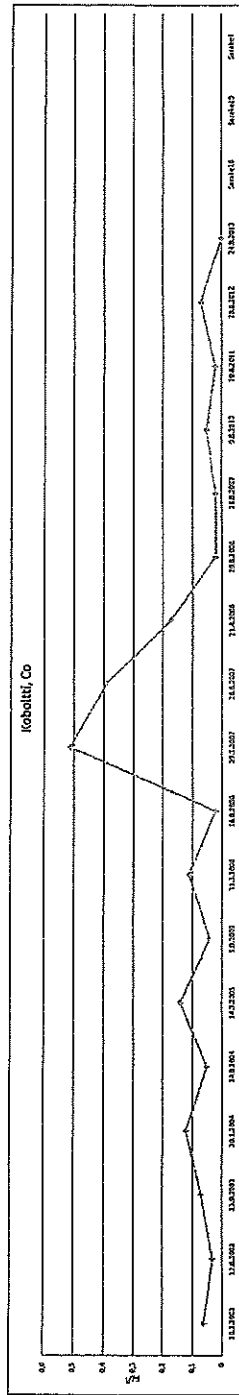
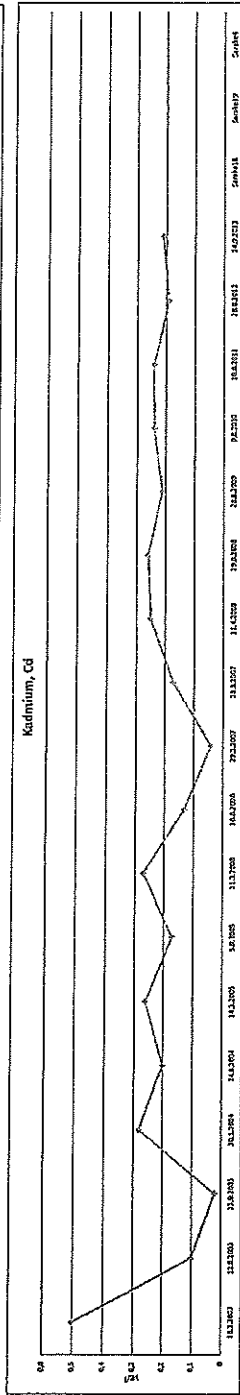
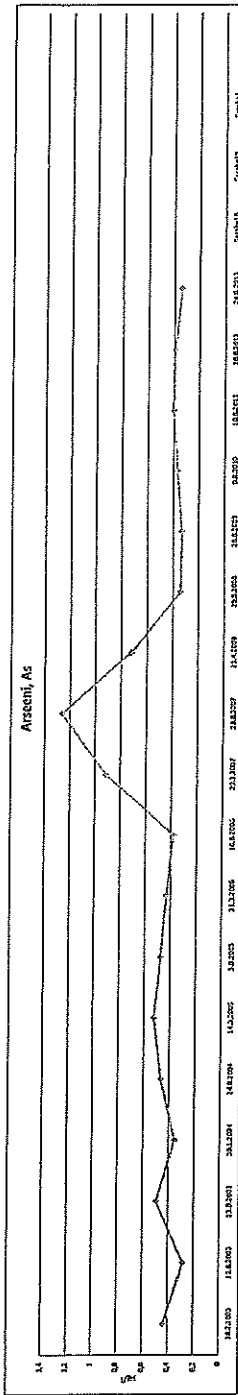
p. 019 323 866
eeva.ranta@vesiensuojelu.fi

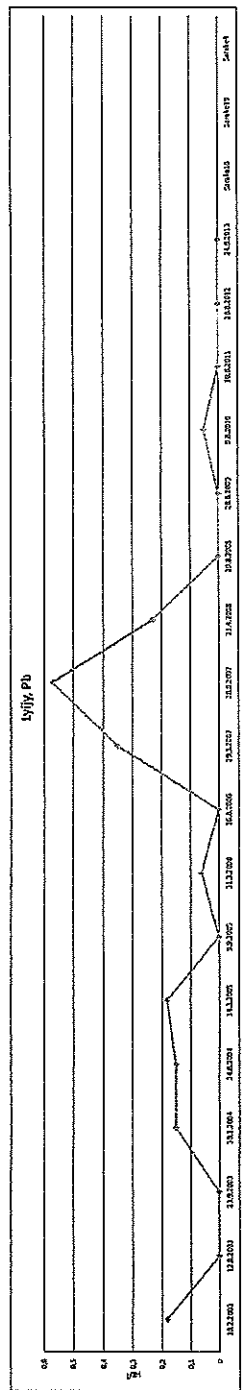
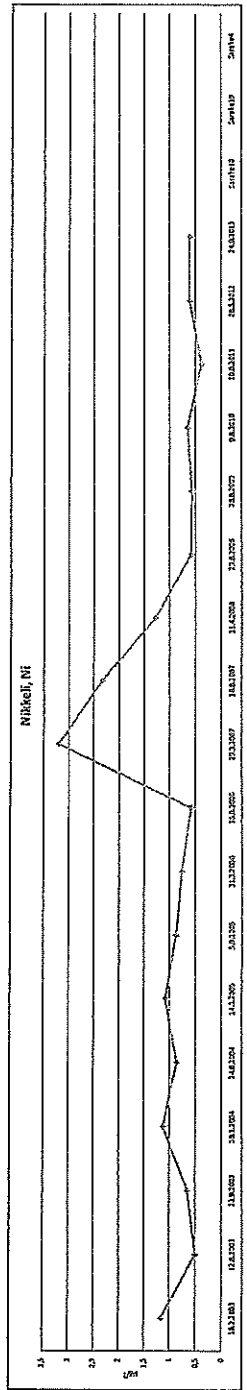
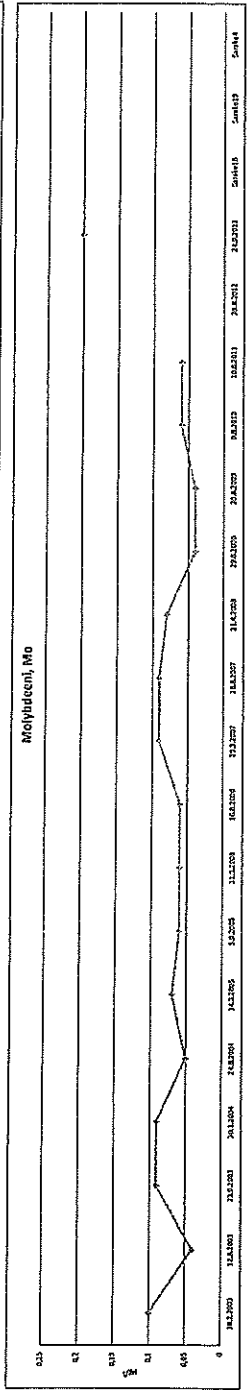
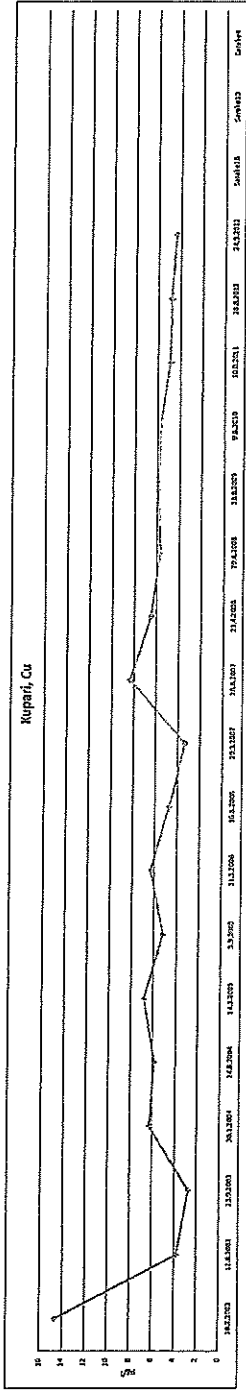
Salon alueen pintavesitulokimauksia (SALO)

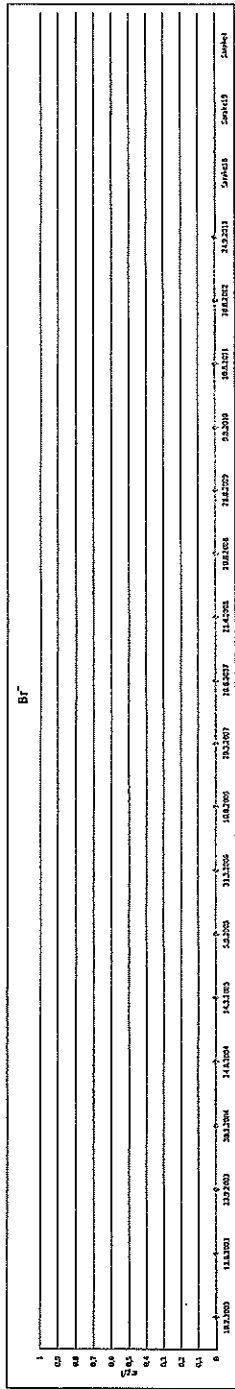
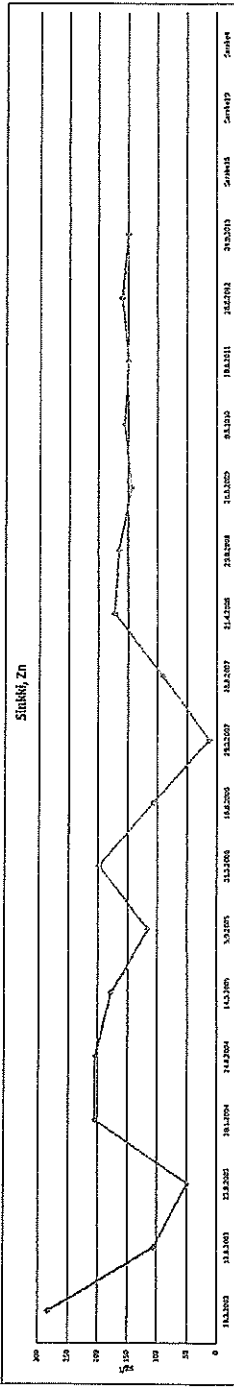
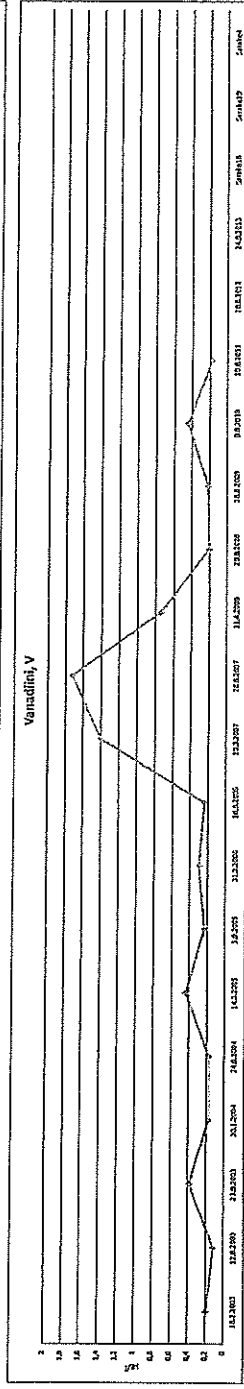
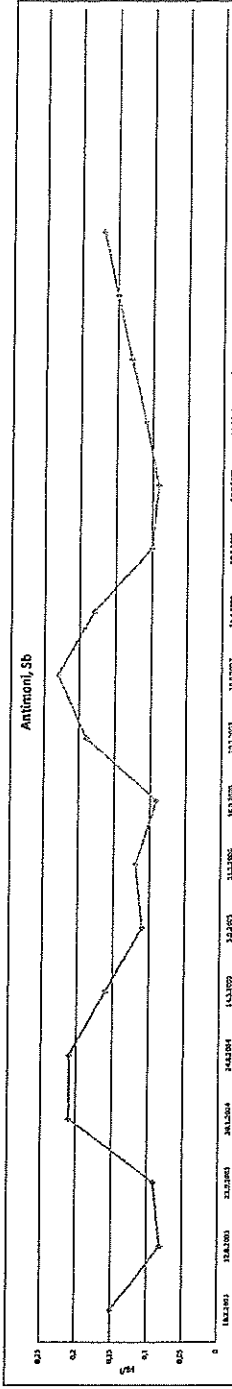
Pvm.	Hav.paikka Näytepaikka	Uenosa	Hajju	Virt	Umpäns oC	O2 mg/l	Hapil% Kyl%	sihont. mS/m	*Alkal. mmol/l	*pH	kskerc mg/l	Varitaku mg/l	*CO3Mn mg/l	*KOK.N µg/l	*KOK.P µg/l	*Cl ⁻ NO3 ⁻ NO2 ⁻ µg/l	*NO2-N µg/l	*NO3-N µg/l	*SO4 mg/l	*F ⁻ mg/l	*Pakok µg/l	*CuIok µg/l	*CuIIok µg/l	*PbIok µg/l	*ZnIok µg/l	*Bromid µg/l		
30.10.2013	SALO / MAAATOSPU Maatospurvi, Määräryteen lähtevä puro Klo 9:00; Näytettäjä amu; liman T 9 oC; Pih. 8 / 8; Tuulnop. 0 m/s;																											
0.1	WB	H	0,0040	7,1	10,0	83	5,6	0,33	7,1	2,1	120	18	650	18	3,0	81	<2	80	4,0	<0,2	1,1	<0,02	0,7	0,4	<0,1	12	<20	
30.10.2013	SALO / MÄÄRPUR4 Määräryvi, Koivulaan laskeva puro, haarojen ristey Klo 8:20; Näytettäjä amu; liman T 8 oC; Pih. 8 / 8; Tuulnop. 0 m/s;																											
0.1	LF	H	0,016	7,7	10,2	86	29,2	1,5	7,8	31	120	12	2400	77	7,6	950	18	930	49	0,37	19	0,08	10,0	1,4	2,6	16	30	

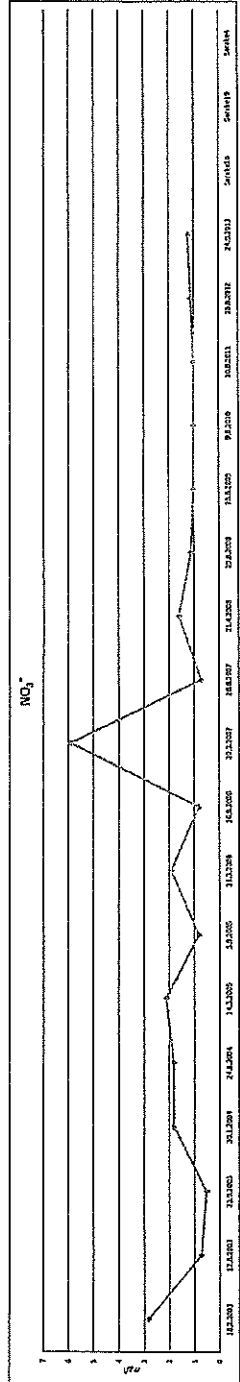
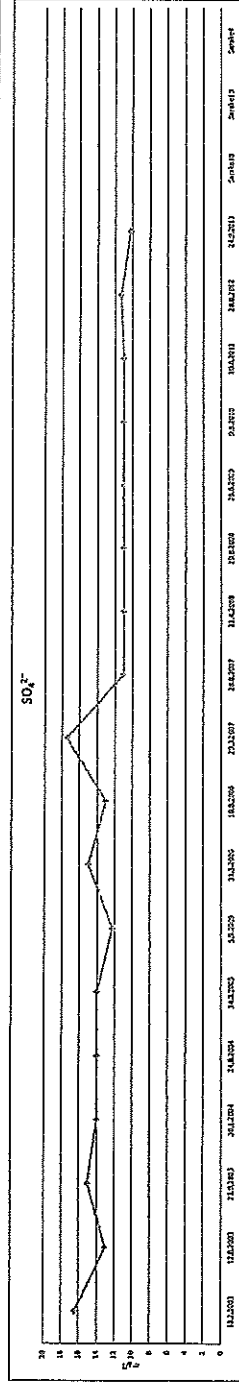
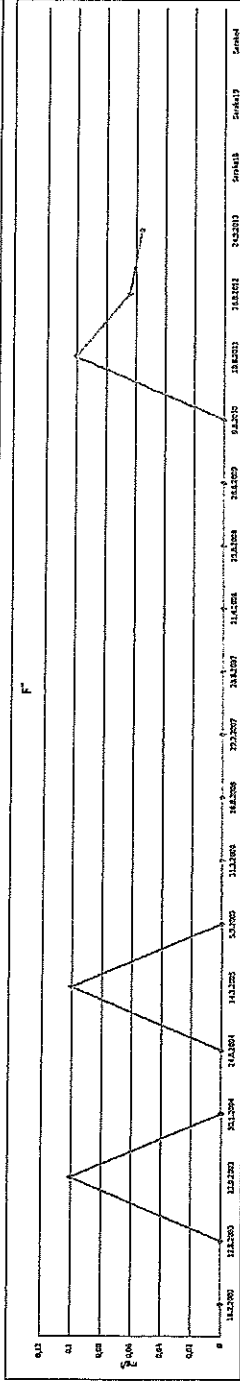
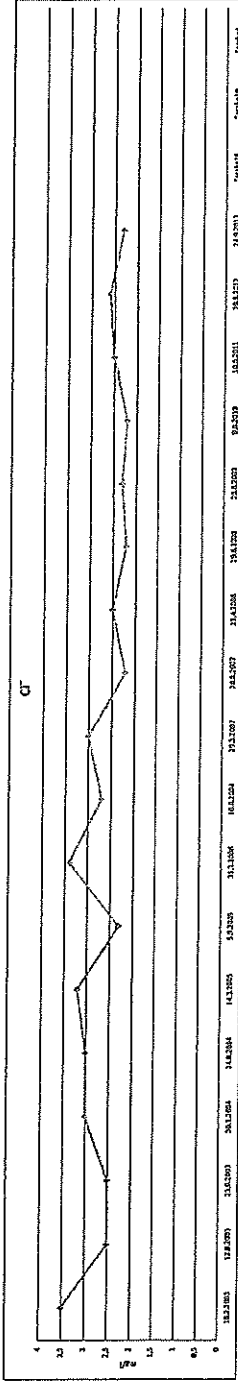
*Akreditoitu menetelmä
WB= Ruskea kirjas, LF= Vaalea samea, H= Hajuton

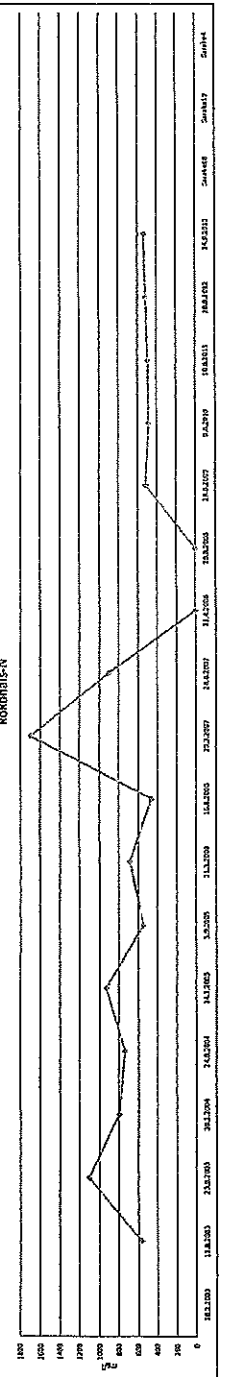
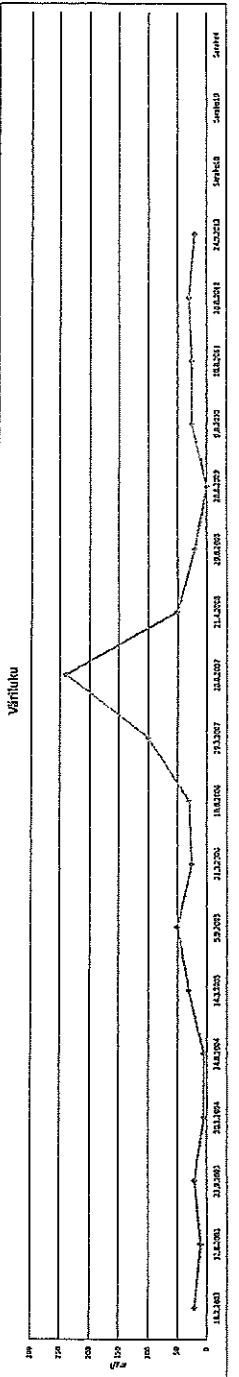
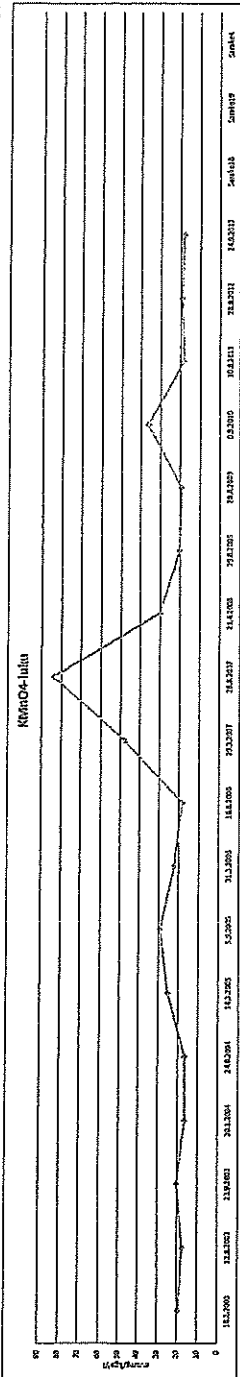
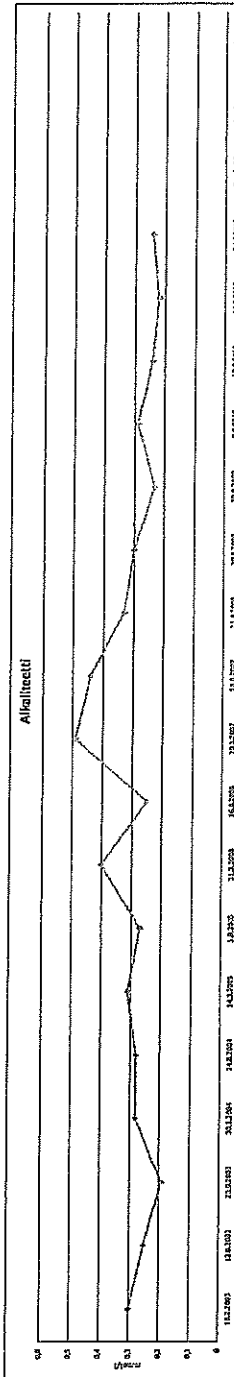

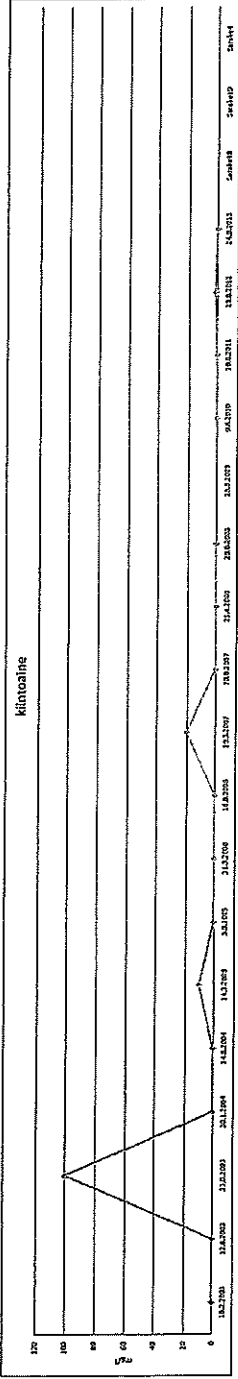

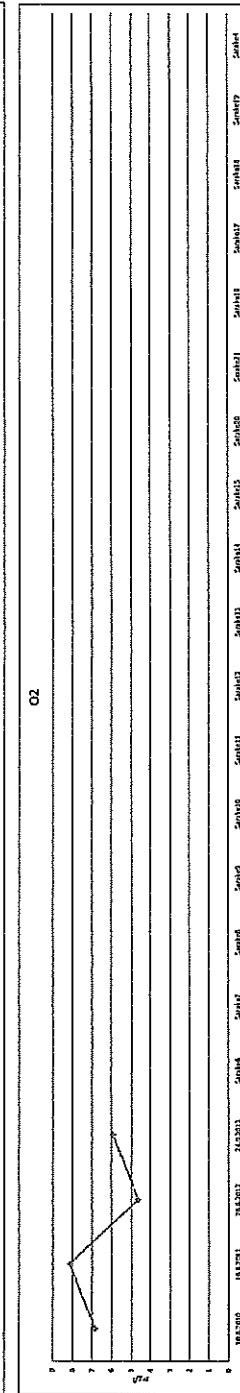
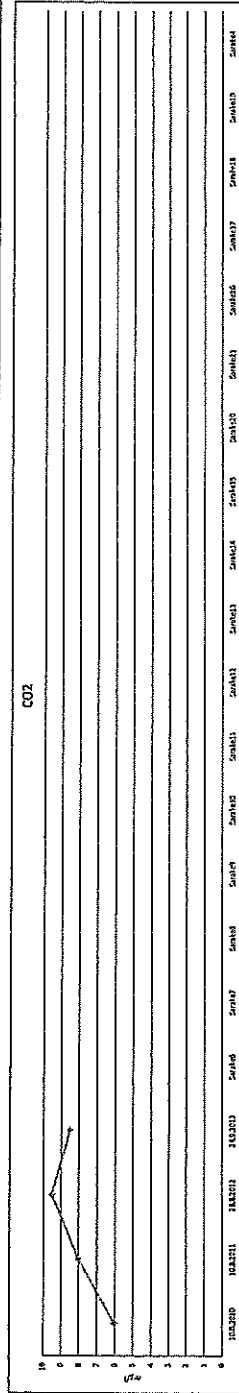
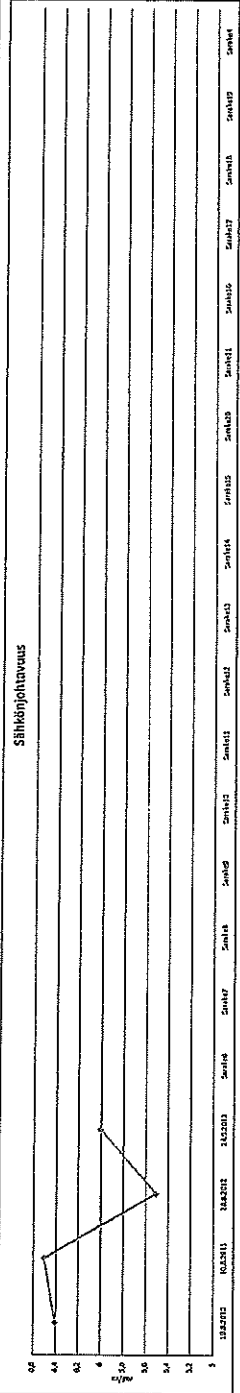
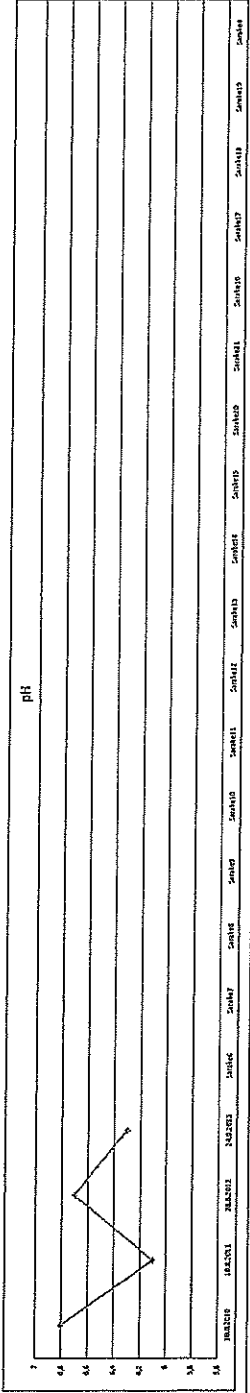

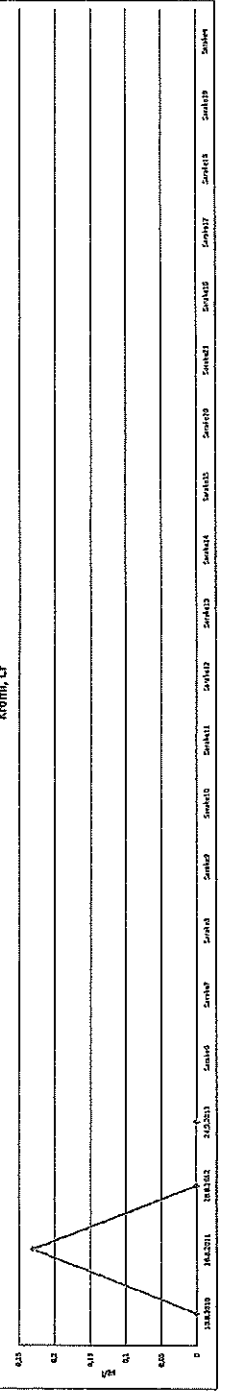
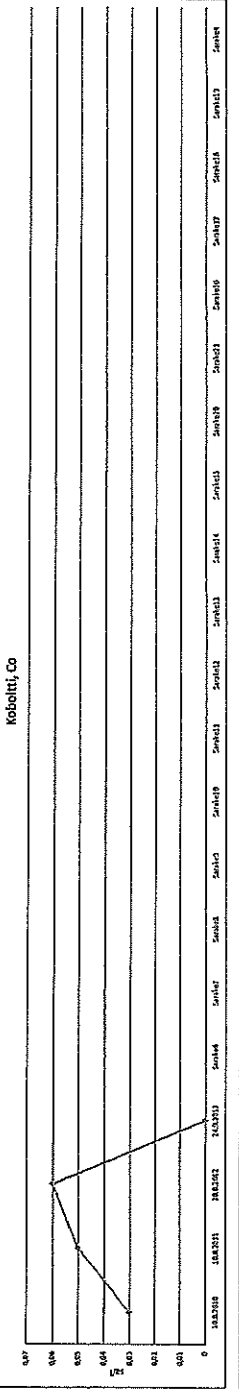
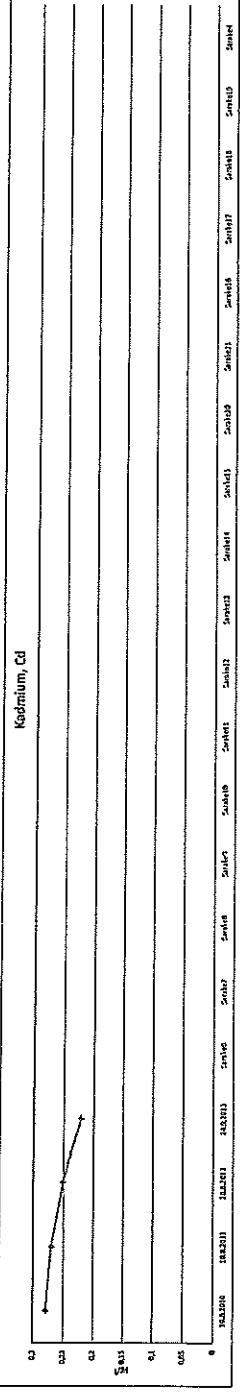
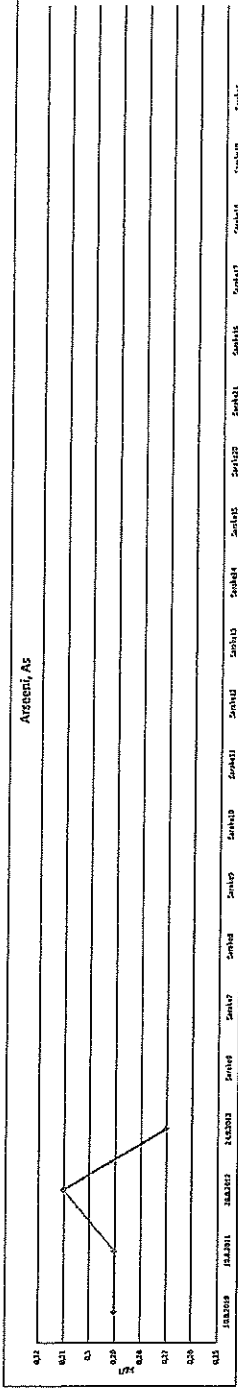

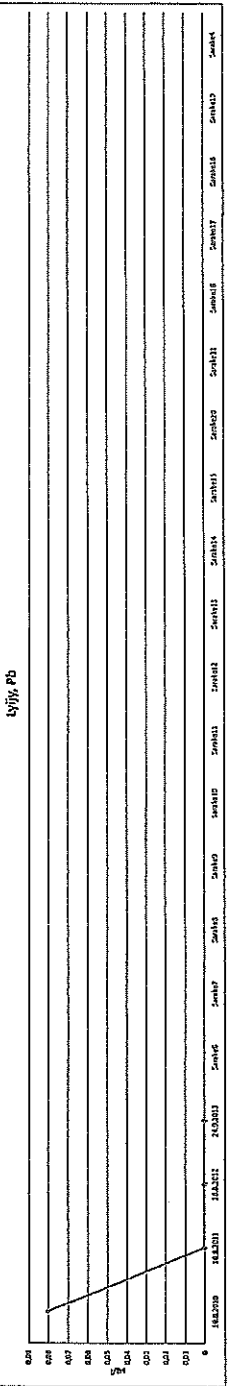
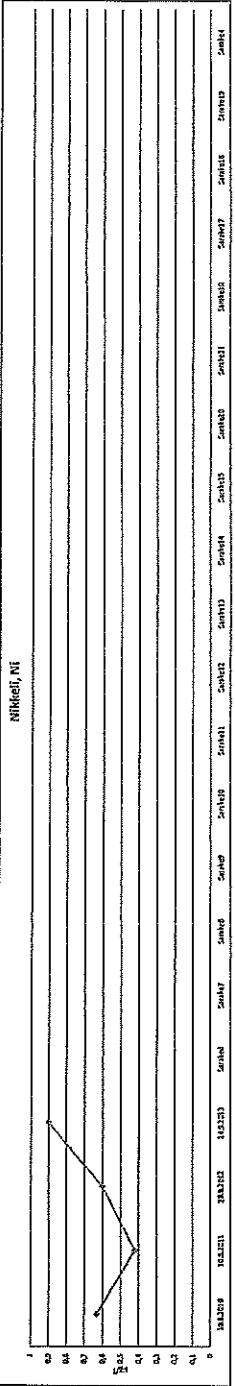
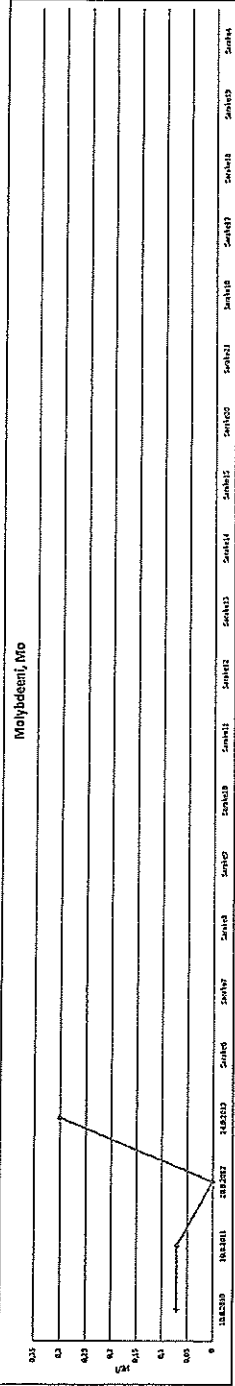
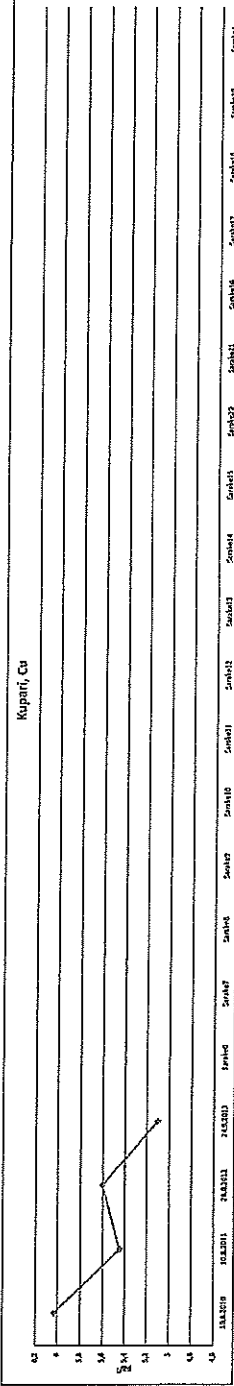

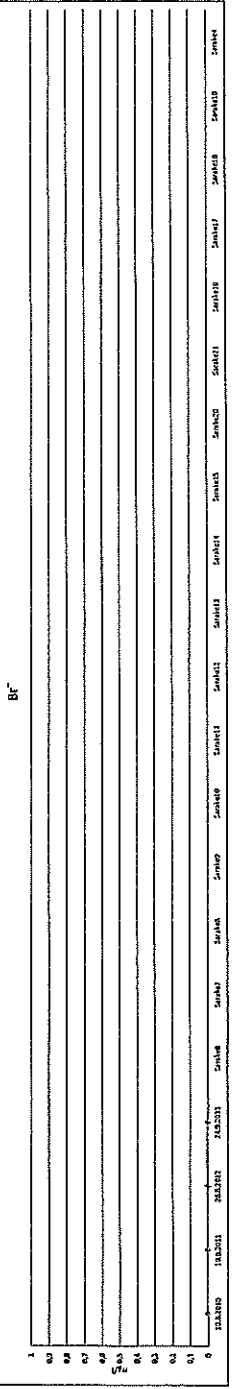
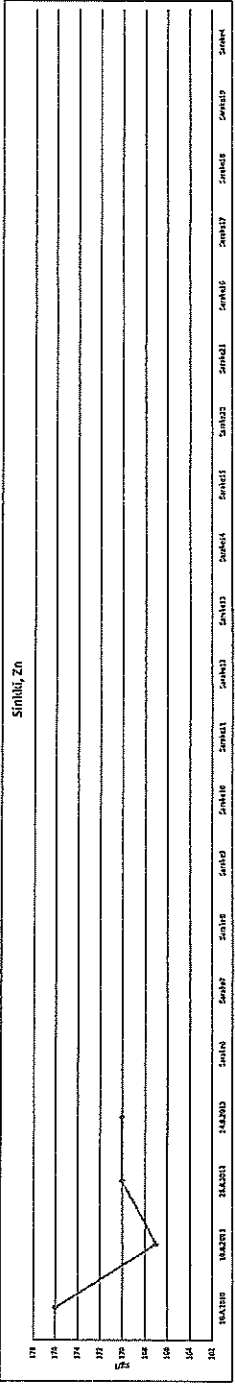
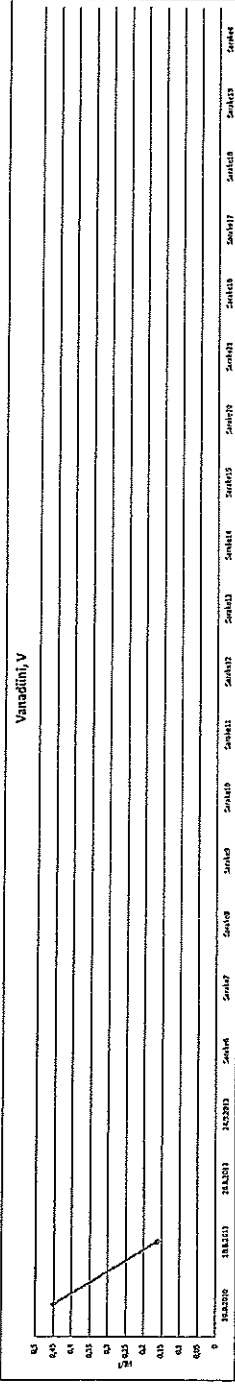
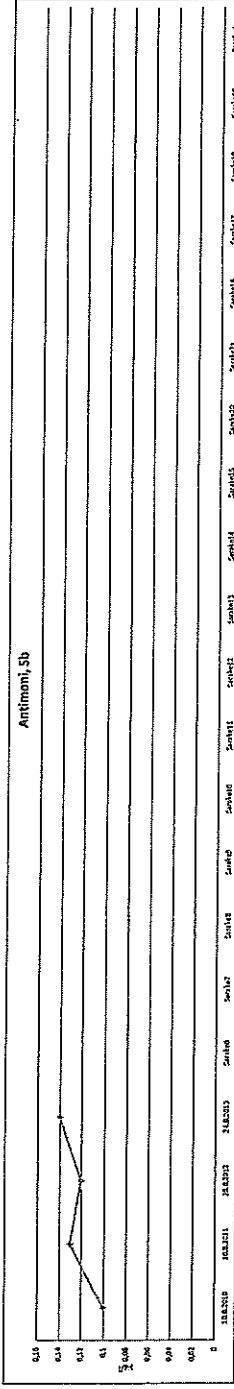

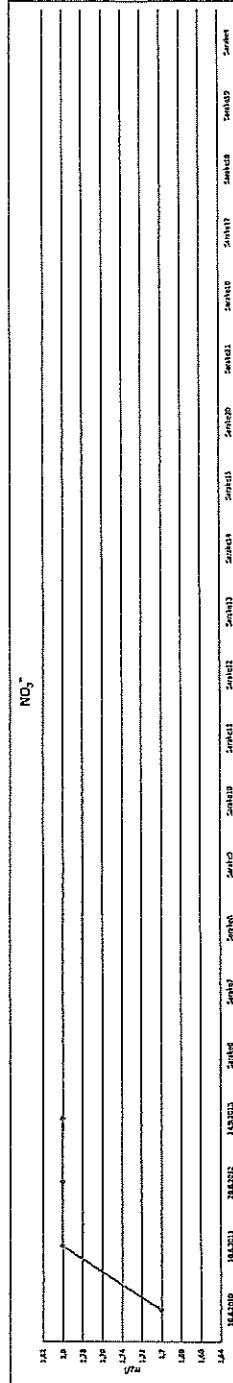
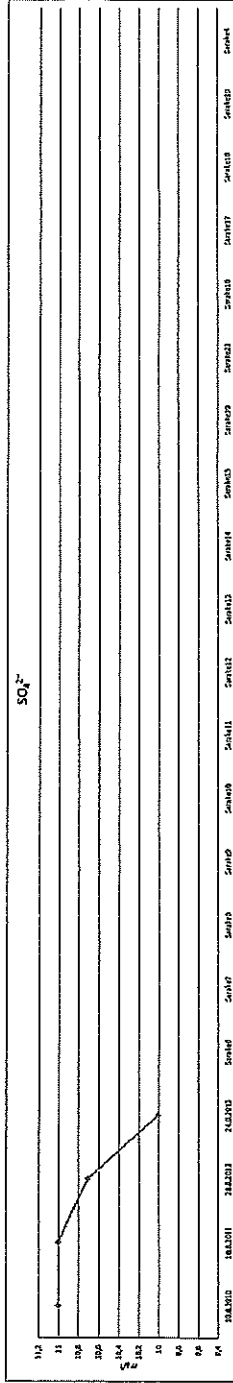
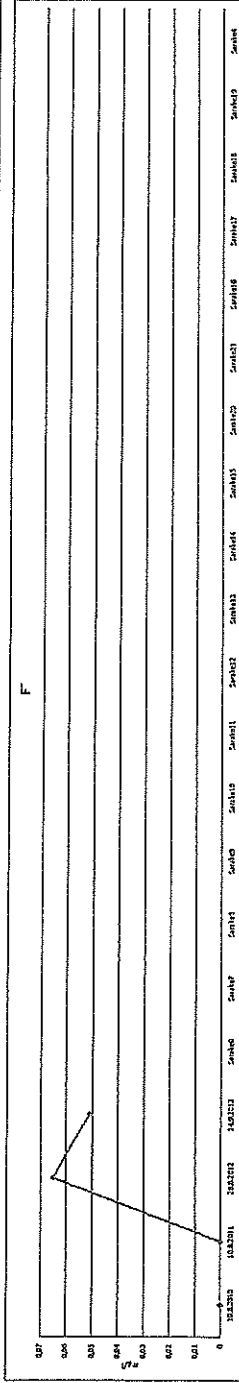
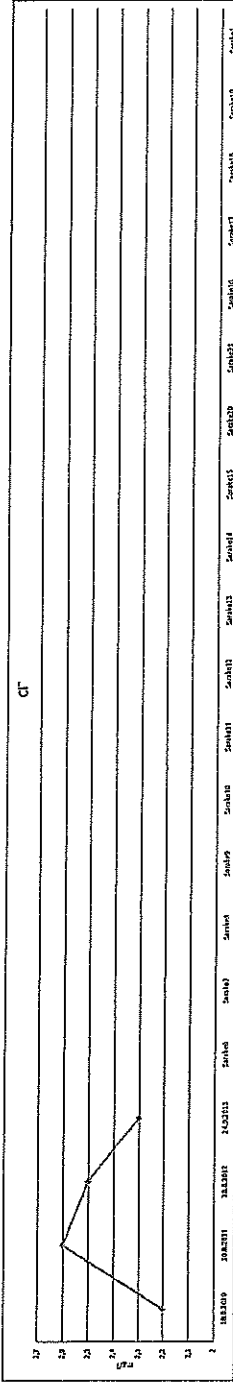

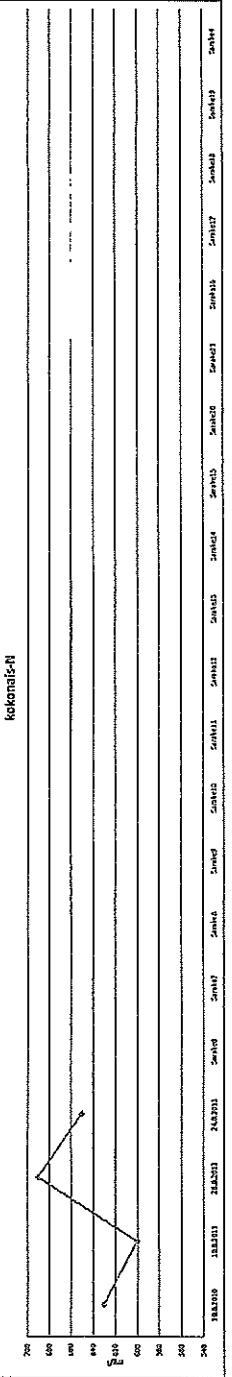
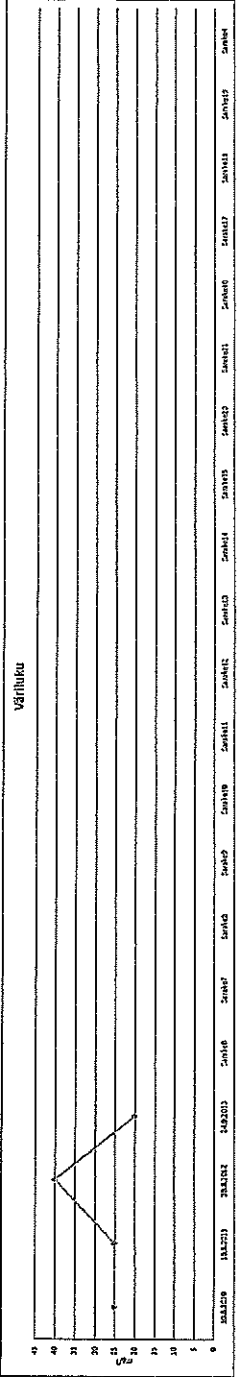
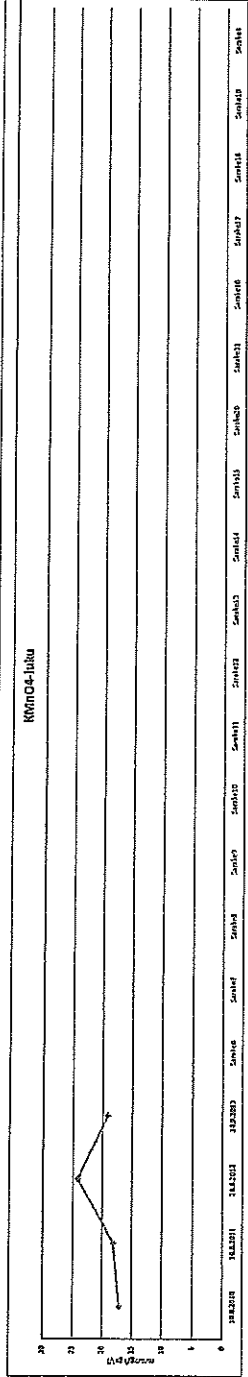
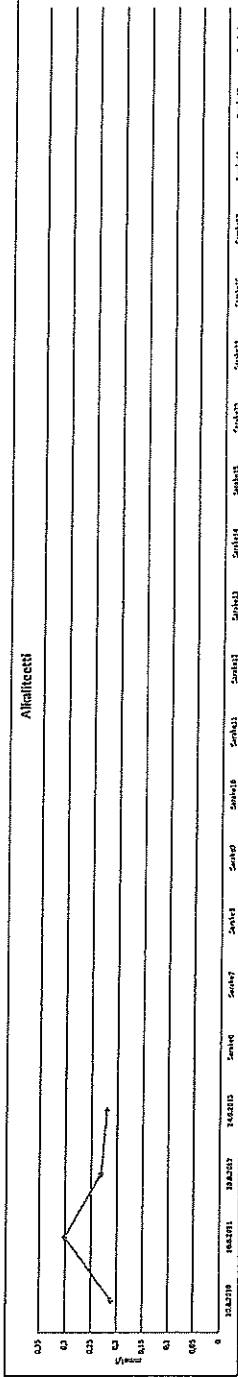

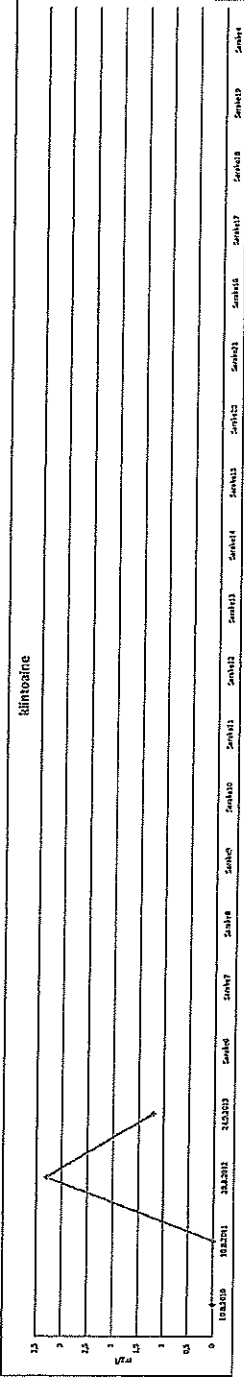

0	103859	103860	103861	103862	103863	103864	103865	103866	103867	103868	103869	103870	103871	103872	103873	103874	103875	103876	103877	103878	103879	103880	103881	103882	103883	103884	103885	103886	103887	103888	103889	103890	103891	103892	103893	103894	103895	103896	103897	103898	103899	103900	103901	103902	103903	103904	103905	103906	103907	103908	103909	103910	103911	103912	103913	103914	103915	103916	103917	103918	103919	103920	103921	103922	103923	103924	103925	103926	103927	103928	103929	103930	103931	103932	103933	103934	103935	103936	103937	103938	103939	103940	103941	103942	103943	103944	103945	103946	103947	103948	103949	103950	103951	103952	103953	103954	103955	103956	103957	103958	103959	103960	103961	103962	103963	103964	103965	103966	103967	103968	103969	103970	103971	103972	103973	103974	103975	103976	103977	103978	103979	103980	103981	103982	103983	103984	103985	103986	103987	103988	103989	103990	103991	103992	103993	103994	103995	103996	103997	103998	103999
---	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Liesivesi, Kari

From: Seppo K. <seppo.kouvonen@hotmail.fi>
Sent: 23. tammikuuta 2014 11:06
To: Liesivesi, Kari; Tapio Kaukojärvi; leif.sjoblom@sisuauto.com
Cc: kimmo.takamaa@gmail.com; Takamaa Kimmo; Leif Sjöblom
Subject: Re: Tukes muistutukset tulee olla HUOMENNA Hyypiänmäestä!!!!!!

Olen ollut mukana laatimassa muistutusta Hyypiänmäen kaivospiirin laajennuksesta (KaivNro 6804) ja tämä sähköposti toimii valtuutuksena Kari Liesivedelle lähettää muistutus puolestani Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon.

Seppo Kouvonen
puh. 050-3690847

Liesivesi, Kari

From: Takamaa Kimmo <kimmo.takamaa@ymparisto.fi>
Sent: 23. tammikuuta 2014 9:43
To: Liesivesi, Kari
Subject: Muistutus KaivNro 6804

"Olen ollut mukana laatimassa muistutusta Hyypiänmäen kaivospiirin laajennuksesta (KaivNro 6804) ja tämä sähköposti toimii valtuutuksena Kari Liesivedelle lähettää muistutus puolestani Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon."

Kimmo Takamaa
puh. 050-5726 329

Liesivesi, Kari

From: Tapio Kaukojärvi <Tapio.Kaukojarvi@tjt-kaluste.fi>
Sent: 23. tammikuuta 2014 10:05
To: Liesivesi, Kari; leif.sjoblom@sisuauto.com
Cc: kimmo.takamaa@gmail.com; Takamaa Kimmo; Leif Sjöblom; seppo.kouvonen@hotmail.fi
Subject: RE: VS: Tukes muistutukset tulee olla HUOMENNA Hyypiänmäestä!!!!

Lähetetty Samsung Mobilesta

----- Alkuperäinen viesti -----

Lähtettäjä: "Liesivesi, Kari"

Päivämäärä: 23.01.2014 9.03 (GMT+02:00)

Saaja: Tapio Kaukojärvi ,leif.sjoblom@sisuauto.com

Kopio: kimmo.takamaa@gmail.com, Takamaa Kimmo ,Leif Sjöblom ,seppo.kouvonen@hotmail.fi

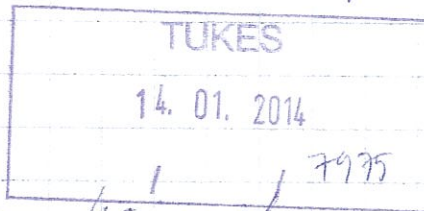
Aihe: RE: VS: Tukes muistutukset tulee olla HUOMENNA Hyypiänmäestä!!!!

Terve,

"Olen ollut mukana laatimassa muistutusta Hyypiänmäen kaivospiirin laajennuksesta (KaivNro 6804) ja tämä sähköposti toimii valtuutuksena Kari Liesivedelle lähettää muistutus puolestani Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon."
"

Tapio kaukojärvi 0500 747885

Espoo 10.1.2014

Aihe: Muistutus

- Kiskon Hyppriinmäen kaunasalueen kaajennus hank-
keesta. Tontti: Graharija 734-753-3-23
Omistajat Riisa ja Pentti Mikkonen Espoo
Tonttimme rajoittuu kaunasalueeseen. Tontilla ei
ole vielä rakennuksia, koska ostimme omakotitalon
mutta on perustellisia joillehka alue on tarkoitettu auttaa
jos teidän suunnitelmanne olisi aiunut ratkaia
meidän yhteisöomistajien tontti menettäisi
merkityksensä. Kynnys on pienestä maa-alaasta
mutta tällaisessa koossa se vastaisi tonttia jolle
voi rakentaa. Emme voi myydä siitä mitään
koska lopulle alueelle ei saa rakennuslupaa.
Vuokraamalla tontin alustan teidän tielle
ei maksamanne vuokratuote olisi edes kintteito
veron suuruisia. Myymällä koko maa-alue
ei ole suunnitelmisammme. Jos myyisimme
hinta määräytyisi meren seikan mukaan
sillä se ei ole myymässä, vaan te haluaisitte
ostaa alueen teidän suunnitelmien talvia.
Karttapirros osoittaa mikä on teidän tarkoitettu
Ei sitä n. 1600 m² palaa paljonham autta las-
jennukseen. Teidän kylä tarkalleen kuinka
raja menee ja teidän postinne puitaan. Ehdot
viikää tie omalta puolelta suoraa kaisti
länttä. Ei tiehen tarvitse tehdä muuttoa jont
talia se vedettäisiin meidän tontillamme.
Teille ei tule minkäänlaisia huutua näin
toimia, mutta jos? meille kokonainen menetys.
Tämä maa-alue on minun perintömaatani.
Sain äidältä siihen rahat. "Osta eteläsuomesta
pala maata että saatte Kesäpaikan"
Olen soittellut Mikkeläisen ja Reimäsen
kanssaja ja tässä nyt paperille pantuna.

Pentti Mikkonen

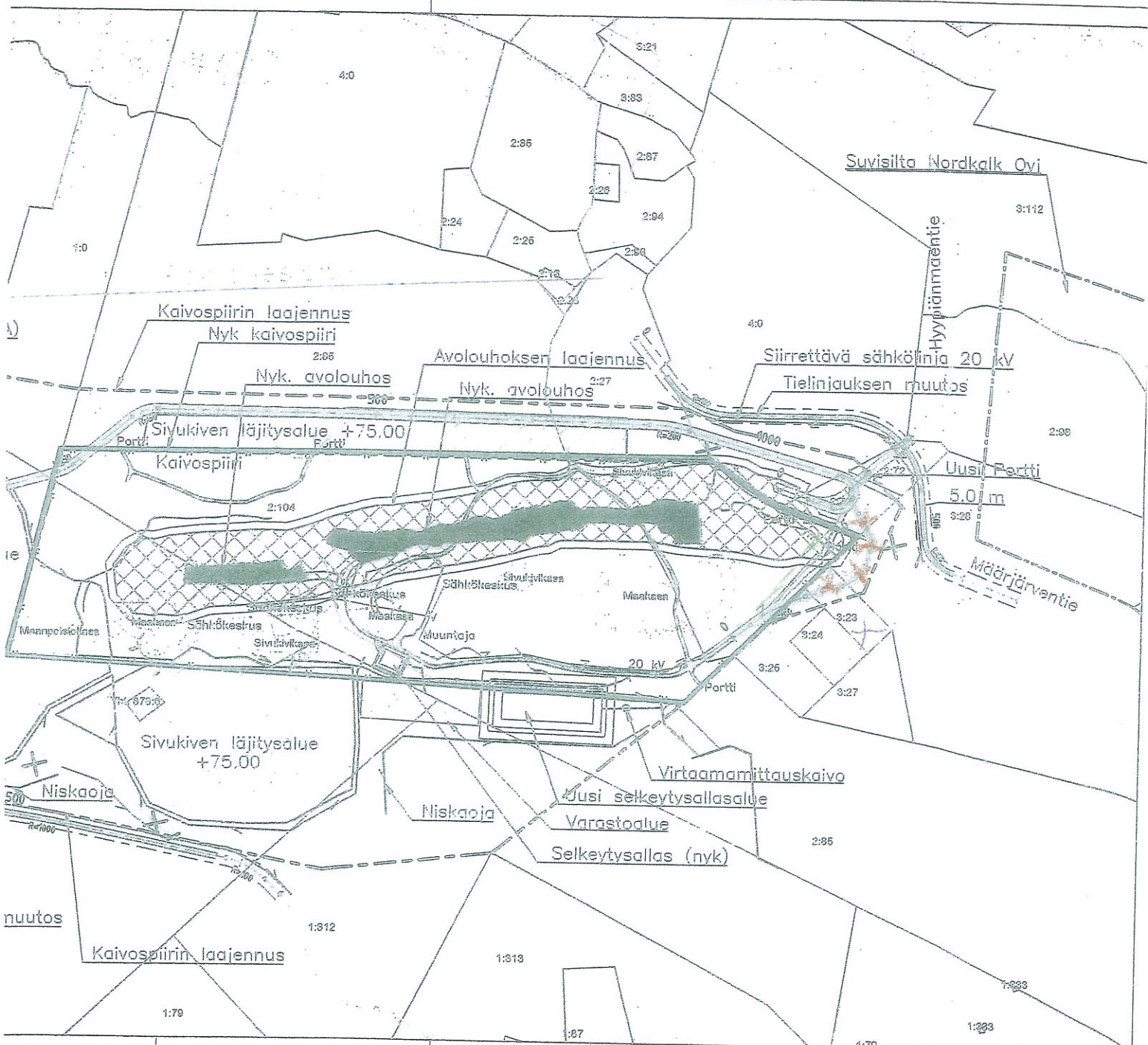
puh. 044 3881821

yt Riisa Mikkonen

Perintie 22 02160 Espoo

Siisä
Kausta mukana ja ehdotus

Kirkon kirkko

WSP Finland Oy Keskustie 11 D 00220 Helsinki puh. 0207 224 12 fax 0207 521 526		Koord.järj. KJKJ2 N60	Hyypiämäki -kaivosalueen laajennus Klako, Salo	KÄYTTÖSUUNNITELMA	
nn.	Sisältää MML:n peruskarttarasterin ja laserkeilausaineistoa 02/2013 http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_itsenssi_versio1_20120501		Yleissuunnitelmapaketti	Mittakaava 1:5000	Piir.nro 1-1

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 24.4.2014.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Turun hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Yliopistonkatu 34, 7. krs, Turku

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410 (asiakaspalvelu / kirjaamo), 029 56 42411 (lähettämö),
Tietoliikennekatkoksen sattuessa puhelinnumero on 050-443 5208

Faksi: 029 56 42414 (ei toimi tällä hetkellä)

Sähköposti: turku.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Puhelinvaihde: 029 56 42400